

VISBY AIK 60 ÅR

17 november 1929—17 november 1989

BANDY

BASKET

BORDTENNIS

BOXNING

BROTNING

FOTBOLL

FRIIDROTT

HANDBOLL

ISHOCKEY

ORIENTERING

SKIDOR

TYNGDLYFTNING

□ Säsongen 1983-84 vann Visby AIK division I och laget gick därmed upp i elitserien. Från vänster i bakre raden sjukgymnasten Stig Öström, biträdande coachen Erik Broström, Mariette Lundström, Ann Wallin, Katarina Klingvall, Katarina Lawergren, Susanne Rosengren samt coachen och träna-

ren Paul "Dino" Larsson. Från vänster i främre raden Ann-Catrin Hillbom, Catharina Mörrby, Regina Brown, Susanne Jakobsson, Lotta Ansén, Helene Hammarström och Eva Areskoug.

Basketlaget som gick till elitserien

Basketlaget som gick till elitserien

ren Paul "Dino" Larsson. Från vänster i främre raden Ann-Catrin Hillbom, Catharina Mörrby, Regina Brown, Susanne Jakobsson, Lotta Ansén, Helene Hammarström och Eva Areskoung.

□ Säsongen 1983-84 vann Visby AIK division I och laget gick därmed upp i elitserien. Från vänster i bakre raden sjukgymnasten Stig Öström, biträdande coachen Erik Broström, Mariette Lundström, Ann Wallin, Katarina Klingvall, Katarina Lawergren, Susanne Rosengren samt coachen och tränare

Visby Arbetares IF blev Visby AIK

Visby Allmänna Idrottsklubb (VAIK) bildades formellt den 17 november 1929. Interimstyrelsen hade förberett det hela och hållit möten. Ett sådant möte är protokollfört.

Ursprungligen var tanken att bilda en klubb vid namn Visby Arbetares Idrottsförening vilket skall ses mot bakgrunden av det samhälle i vilket den svenska idrotten utvecklades. Generellt sett hade industrin i Sverige blivit alltmer dominerande på jordbrukets bekostnad. En följd av detta var arbetarklassens framväxt.

I Sverige liksom i övriga länder i Europa karaktäriserades idrottsföreningarna av klar klassprägel. 1927 bildades Arbetaridrottsföreningarnas Samorganisation (AIS) som ett alternativ till det borgerliga Riksidrottsförbundet. Klasskampen skulle föras på alla plan, inklusive idrotten menade förespråkarna.

Den nya organisationen blev politisk brännbar. Socialdemokraterna, som tidigare varit kluvna i frågan,

blev motståndare till speciell arbetaridrott. Från deras håll hävdades att den nya organisationen var kommunistisk propaganda. Dåvarande partiledaren Per-Albin Hansson, sedermera socialdemokratisk statsminister, svarade på frågan om arbetaridrott "att det var frågan om ett bolsjevikiskt gechäft bland många andra". Socialdemokraterna menade att idrottsrörelsen skulle vara politiskt neutral och ansluta sig till de borgerliga, vilka stödde Riksidrottsförbundet.

Ingen ursprungstanke

Jag kan endast hypotetiskt anta att de tongivande vid klubbens bildande var socialdemokrater eftersom ursprungstanken övergavs. Behovet av en ny klubb vid den tiden, sett från idrottslig synpunkt, kan diskuteras. Redan tidigare fanns ju två klubbar med ett flertal sporter på programmet.

Även om Visby AIK tog upp nya grenar på programmet skulle säkert, under påverkan, någon av de

två verksamma klubbarna också ta upp dessa. Nej, orsaken till bildandet var nog helt klart känslan för en social differentiering.

Lite schematiskt uttryckt representerade IF Gute och Visby IF socialgrupperna ett och två i nämnd ordning. Tillkommer nu år 1929 Visby AIK att representera socialgrupp tre. Utan att göra anspråk på att vetenskapligt bevisa påståendet jävs inte detta vid genomgång av protokollen.

Styrelsen liksom medlemmarna rekryterades till övervägande del ur arbetarklassen under 1930- och en bit in på 1940-talet. Klassmedvetenheten var säkerligen stor och stark under den tiden. Under årens lopp har samhällsutvecklingen dock förändrat den sociala strukturen. Några spår av den tidigare klassmedvetenheten finns vare sig i Visby AIK, IF Gute eller Visby IF. Numera är ju också de två sistnämnda klubbarna en sammanslagen enhet.

Lennart Bolin

"Hilla" kom med förslaget Visby AIK

Dåvarande Wisby Boxningsklubb var föregångsklubb till nuvarande Visby Allmänna Idrottsklubb och anledningen till namnbyte var bredandet av flera sportgrenar. Många ungdomar ur arbetarklassen ville prova på andra sporter och vid ett ordinarie möte med Wisby Boxningsklubb den 12 november på Gotlands Folkblads Tryckeri vid Österport bestämdes om ett nytt möte den 17 november i Folkets Hus, Spexrum.

Det blev ett ordentligt massmöte med överfylld lokal och det blev också lidelsefulla diskussioner och inlägg gällande namnet på den nya föreningen. Många ville att klubben skulle heta Visby Arbetares Idrottsklubb. Detta genom att man i Sverige, liksom i Finland, bildat Arbetarnas Idrottsförbund vilket gett upphov till många klubbar med det namnet i bakgrunden.

□ Hilding "Hilla" Nygren förordade namnet Visby Allmänna Idrottsklubb när klubben föddes 1929.

Lennart Bolin ger i sin inledning en klar bild av den politiska bränn-

barheten i det här men det skall också tilläggas att vad som kom vägskalet att väga över för namnet Visby Allmänna Idrottsklubb var följande:

Var ett måste

I Svenska Riksidrottsförbundets stadgar stod nämligen att föreningsanslutning till detta förbund var ett *måste* för att idrottsutövare skulle ha möjlighet att tävla om distrikts- och svenska mästerskap. Det var Hilding "Hilla" Nygren som poängterade detta och nämnde "Hilla" blev för övrigt också föreningens ordförande under många år och han har också sedermera varit en av klubbens största supportrar. Var ordförande under tiden 1933 till 1940 då han flyttade till Köping men återkom sedan 1969.

Den första AIK-styrelsen som

□ Visby AIK:s bandylag anno 1936. Från vänster i bakre raden Sune Ruther, Stig Löfqvist, Josef Larsson, Arne Claesson, Helge Nilsson, Harry Sandberg, Gösta Löfqvist och Harry Nygren. Från vänster i främre raden Erik Eriksson, Bengt Hammarström och Gösta Eriksson.

I slutet av 30-talet firade AIK-arna stora framgångar i DM-tävlingarna. 1937 vann klubben fyra av sju klasser och dessa av Allan Johansson i fjäder, M Engström i welter, K-A Boberg i lätt tungvikt och S Alm i tungvikt. 1938 tog man sex av sju möjliga genom Christer Uddin, G Sjöstrand, Mats Wästerberg, Axel Pettersson, S Alm och K-A Boberg. 1939 blev det fem av sex möjliga genom Wästerberg, Engström, Pettersson, Boberg och S Karlström.

Snabbaste kastet

Den 2 juli 1938 gästade olympiske mästaren Axel Cadier Gotland i sällskap med ett par andra brottare av hög Europaklass för uppvisningar samt för några matcher med domslut. Axel Pettersson från AIK hann knappt ordna till anletsdragen i sin match mot Cadier utan denne slog på ett smidjebälte efter 25 sekunder och det här var förmodligen det snabbaste kastet i gotländsk brottningshistoria genom tiderna.

Då det gäller "Synagogans" lo-

kal höll det på att sluta illa vilket också framgår av paragraf 1 vid styrelsemötet den 28 oktober 1933. Klubbens fortsatta verksamhet i den lokalen höll på att ändas genom att två personer från Visby erbjudit 700 kronor för att få hyra lokalen under en säsong. En sådan summa kunde ju inte AIK matcha men till slut böjde sig ägarna och lät AIK fortsätta sin verksamhet. AIK hade då cirka 350 kronor i kassan så man fick sannerligen snåla in på allt. Vilket också bevisas av att kassören fick medgivande att inköpa 500 kilo koks för eldningen i nämnda lokal — det skulle ställa sig billigare än att köpa hektolitervis.

Om man tittar på 1930-talets allmänna idrott — som friidrotten då hette — hittar man ett och annat AIK-namn även om det under detta första decennium var tunnsätt. En kämpe av stora mått var allroundaren Hasse Persson — sysslade med alla möjliga grenar i friidrotten och även i andra sporter — och några siffror kan nämnas. 1935 avverkade Hasse 110 meter häck på 17.0 och 400 meter häck på 62.0. År 1936

hoppade han 1.76 i höjd och 1937 blev det 6.40 i längd. Hasse var en fin mångkampare där han för övrigt slog 10-kampsrekordet 1936.

Cheviotkostym och lågskor

1937 kom "Plåtarn" Eriksson in i bilden i denna sport. Av ren tillfällighet. Var åskådare på Gutavallen när en av kompisarna kom fram och ville att "Plåtarn" skulle försöka sig på ett spjutkast. Han övertalades och iklädd cheviotkostym och lågskor vräkte han iväg spjutet runt 46 meter stillastående. Som bäst noterade "Plåtarn" 53.15.

En bra 800-meterslöpare hade AIK också i Nisse Öström som slog rekordet två gånger på sträckan och han ingick också i den kvartett som slog rekord i stafett 4 × 1500 meter.

Visby AIK gick också i bräsch för friidrottande damer. Under styrelsemötet 7 mars 1937 med Gotlands Idrottsförbund behandlades en motion från AIK om upptagande av kvinnlig idrott på förbundets program från och med 1 januari

1938. Årsmötet, några dagar senare, bordlade dock frågan men 1939 öppnades dörrarna även om DM-tävlingar för damer inte godkändes förrän flera år senare.

En annan idrott som dock fick nåd var handbollen. Där AIK:s herrar, herrjuniorer och damer skulle bli faktorer att räkna med så småningom. Intresset för handbollen blev ju större och större för att under den gamla goda tiden kulminera under världskriget genom att många allsvenskar uppträdde i gotländska klubbtag genom sin tjänstgöring här på ön.

På herrsidan startade sporten i början på 30-talet och 1937 kom de första stora framgångarna när AIK-herrarna i tur och ordning besegrade Visby IF med 11—6, A7 med 15—13 och I18 med 22—16 samt spelade oavgjort 9—9 mot IF Gute. Det året kom också damerna igång ordentligt och inledde säsongen med tre raka segrar.

Tidig bandysport

Bandsporten kom tidigt till Gotland. För AIK:s del redan direkt efter klubbens bildande. Då hade redan IF Gute, Visby IF, Klintehamn och Slite startat och verksamheten förlades i början till Svaide väst och sedan till Romabrukets basängar samt till Gutavallen. Den första segern för AIK kom den 31 januari 1937 då Visby IF besegrades med 3—1 och som påbröd kom också 1—0 mot IF Gute. AIK avslutade 30-talet med att ta hem sitt första DM-tecken.

Efter många styrelsemöten, bordläggningar av frågan, genomgång av ritningar ock så vidare fick Visby AIK också sin klubbstuga klar på Gutavallen. Gångporten kom också in på programmet där AIK för övrigt arrangerade det första DM:et över 3 000 meter (som en AIK-are också vann). En tävling som blev ett svidande bakslag ekonomiskt sett eftersom AIK förlorade 62 kronor och därmed var den sporten en saga all.

Efter Visby AIK:s första tiotalet år sammanfattade kunde man räkna in Allmän idrott, Brottning, Bandy, Fotboll, Handboll, Tyngdlyftning, Boxning och Orientering

□ Visby AIK:s store stillyftare och svenske juniormästare Göte Widing.

som specialsporter. Vidare fanns en damsektion och en gymnastikle-

re. Klubben hade då cirka 230 medlemmar.

Det är juniorfotboll på "Valen" och AIK-grabbarna ligger dåligt till.

Lasse "Lera" Larsson ropar till junioren "Putar" Persson:

— Spela på rutin!
"Putar" ser sig omkring och ropar tillbaka:

- Han är inte med idag!

Välkände orienteraren "Masse" Hellgren skulle till Norrbackagatan 6, där några orienterare ordnat en privat skiva en kväll. Kompisarna väntade länge på nämnd adress men det tog lång tid innan "Masse" dök upp. Förklaringen var följande:

"Masse" hade inte kunnat hitta num-

mer 6 i det hopgyttade Norrbacka. Han hade då gått tillbaka till stan och beställt en droska. Då kom han "spik".

AIK fick stryk av Slite i DM-turneringen i bandy.

— Vi spelade bara med 10 man, sa Lasse "Lera" Larsson. Visserligen var Kalle "Plåtarn" också med men den enda gången han märktes under matchen var när Kalle Tell gjorde mål för AIK — då blåste nämligen domaren för offside på "Plåtarn".

Efter den matchen lär "Plåtarn" varit försvunnen under så pass lång tid att bandysektionen tvingades efterlysa honom.

Sportsliga verksamhetsåren 1940-1949

Under sitt andra decennium fick Visby AIK ytterligare tre sektioner. Och det innebar att siffran uppgick till elva sammanlagt. Det var en sektion mindre än när klubben senare skulle registrera det största antalet (12 sektioner när basket-sporten kom med). Visserligen står det 13 sektioner i gamla AIK-dokument men detta är felaktigt eftersom man också upptagit schack som sektion. Men här gäller naturligtvis enbart sporter som ingår i Svenska Riksidrottsförbundet.

Det blev ett fantastiskt decennium för AIK där mästerskap och ypperliga nationella resultat noterades på löpande band. Det skall dock poängteras att det också fanns katter bland hermelinerna sektionsmässigt sett och det fanns faktiskt ett par som balanserade på en mycket slak lina. Under de här åren var det tal om att lägga ner ett par sektioner och det hade i första hand med lokalbristen att göra. Inte minst när träningslokalen "Synagoga" försvann ur bilden.

Fotbollen fortsatte att skörda triumfer och det kan nämnas att under de här åren var A-laget uppe i sex DM-finaler och vann fyra, att juniorerna var uppe i hela nio DM-finaler och vann tre samt att A-laget hemförde fyra seriesegrar.

Första laget i cupen

Efter AIK:s serieseger 1940-41 blev klubben första lag på Gotland att framträda i Svenska Cupen. Lottades mot allsvenska Solna AIK och det skulle naturligtvis bli en högtidsdag eftersom Visbylaget fick hemmamatch på Gutavallen. Allsvenskarna kom med sina landslagsmän "Gurra" Sjöberg, Harry Nilsson och Börje Leander med flera storspelare.

Jo, vad hände? Glyn Persson smällde in 1-0 för Visbylaget men sedan var det roliga slut. Stockholmarna vann med 14-2 men utan tvekan var det en nyttig lektion för både Visbylaget och den stora publiken.

De här cupäventyren fortsatte med förlust för AIK 1944 mot Örebro med 3-4 efter förlängning

□ Visby AIK hade ett av Gotlands bästa damlag i handboll i slutet på 50- och början på 60-talet. Från vänster i bakre raden lagledaren Lennart "Krullis" Johansson, Clary Nilsson-Leveau, Monica Sporre, Inger Johansson, Ulla Johansson, Solveig Ahlgren och "Kicki" Waktel. Från vänster i främre raden Gullan Uddin, Ann-Kristin Hedbom, Birgit Muthas och Margareta Fröberg.

efter fin Visbyinsats innan den stora skrällen kom 1945. Topplaget i division II, Verdandi från Eskilstuna, kom till Visby för att ge AIK en lektion inför 1 300 åskådare. Här svarade AIK för knallsensationen att vinna med 3-1 där alla tre målen prickades in av Glyn Persson. I nästa omgång blev det dock storstryk med 1-6 mot Reymersholm borta.

Glyn Persson — Gotlands bäste spelare genom tiderna med ett oerhört kort och snabbt tillslag på bollen — värvades senare av Sleipner. Fick ögonen på sig ordentligt under en DM-final mot Norrköping där Sleipner vann med 3-1 och alla målen gjorda av Glyn. Efter den matchen var gotlänningen påtänkt som komplement till Gunnar Nordahl och Nisse Liedholm i Norrköping men Glyn vägrade att operera sitt trasiga knä. Det som som kanske kunde ha blivit Per-No-Li blev som bekant i stället Gre-No-Li medan Glyn reste hem till Visby igen.

AIK var sedan uppe i ytterligare två cupmatcher. 1946 där Nynäshamn vann med hela 8-1 och 1948 där Södertälje vann med 3-1.

För att ytterligare visa AIK-dominansen i slutet av 40-talet kan man dra fram det gotlandslag som 1948 skulle representera mot Blekinge i Olofström:

Målvakt Rune Schmidterlöw, AIK, högerback Inge Karlsson, Slite, vänsterback Arne Karlsson, AIK, högerhalv "Lotta" Svärd, VIF, centerhalv "Henna" Karlsson, Othem, vänsterhalv Nils "Big" Karlsson, AIK, högerytter P-O Aronsson, AIK, högerinner Curt Sundlöf, VIF, center Glyn Persson, AIK, vänsterinner Ivan Jonasson, Slite och vänsterytter Nils Engström, Othem.

Reserver: "Malung" Carlsson, VIF, Bertil Jacobsson, AIK och Allan "P" Persson, AIK. Lagledare: Gösta "Plåtarn" Eriksson, AIK.

I den tidigare mycket fina tyngdlyftningssporten för AIK dalade det

betänkligt detta andra decennium men det fanns en man — ett lejon — i form av Göte Widing i mellan-vikt. I början av 40-talet slog han nio rekord med tre i tvåarmspress samt två i ryck, stöt och sammanlagt.

Det här banade väg för deltagande i junior-SM som Göte vann 1943 men kruset var att han då tävlade för Stockholms Atletklubb. Göte blev dock den tredje gotlänningen som hemförde ett SM-guld. Före honom var det Gösta Hellström, Tingstade som segrade i lättvikt 1937 och Gustav Dahlström, Färösund, som tog guld i tungvikt 1940.

Göte kom tillbaka till Visby AIK men möttes av en märklig motion till årsmötet 23 januari 1944. Det gällde att slopa tyngdlyftningen i klubbens program. Anledningen var det dåliga intresset. Som väl var blev det inte så och den här motionen gav för övrigt till besked att fem AIK-are uttogs i den traditionella matchen mellan Staden och Landet som staden vann. I början av 1945 kunde en glad Erik Widing (bror till Göte) vid årsmötet 1945

□ Visby AIK:s mycket vassa handbollslag på 1950-talet. Från vänster Glyn Persson, Arne "Lalle" Svensson, Arne "Abbe" Claesson, Fritz "Fiffe" Westerberg, Yngve Ronqvist, Harry Nygren, Gösta Löfqvist, Gösta "Plåtarn" Eriksson, Evert "Bagarn" Olofsson och Erik "Storren" Lindfors.

berätta att lyftarna tog hem tre DM-tecken och även vann Gotlandsserien med nytt lagrekord. Så inte låg tyngdlyftarna på latsidan precis.

I den här klassen dök det upp ett nytt namn i slutet av 40-talet. Det var Seth Nilsson som ökade rekordet i tvåarmspress två gånger. Den här mellanviktsklassen var också, sedan tyngdlyftningen startade på Gotland, rena getingboet. Sethen tog för övrigt silver vid junior-SM 1948 där han tangerade sitt personliga sammanlagt med 297,5 kilo och det var suveränt med tanke på vilken nervpåfrestande tävling ett SM är.

Nytt blod från Hansa

Seth Nilsson sysslade också mycket med boxning och det var inte alls förvånansvärt att han skulle försöka skaka liv i den alltmer insomnande sporten. 1942 fick man ju lite nytt blod i AIK genom att BK Hansas boxare gick in i AIK-sektionen. Det fanns ju onekligen ungdomar att ta hand om vilket inte minst vi-

sats under nybörjarboxningarna i Stockholm där namn som Lennart Hultgren, Sven och Ove Österdahl, Billy Söderstrand, Lennart och Allan Pettersson med flera utmärkt sig. Men det var svårt.

Det här märktes inte minst under ett styrelsemöte den 18 februari 1946 där det meddelades att Telegrafverket Stockholm sökte utbyte med AIK under sommaren. Här fick faktiskt Seth Nilsson förfrågan från styrelsen om det verkligen fanns boxare att uppbringa. Sven Strandberg kunde — efter besök i träningslokalen — dock ge beskedet att man speciellt på junior- och ungdomssidan utvecklat stor aktivitet. 1948 kom så namnet Nisse Sundberg fram. Mästaren från flottan blev tränare och nu blev det naturligtvis annorlunda. Även om det skulle ta en hel del år innan de stora framgångarna kom.

Ett starkt fäste

Brottningsporten hade också i början av 40-talet ett starkt fäste — speciellt i Visby — och för första

□ Kalle Tell var en av AIK:s föregångsmän och drivande kraft när ishockeyn kom till Gotland. Skrev också hockeyhistoria genom att göra första målet i första landskapsmatchen.

□ Arne Sandin var Visby AIK:s främste friidrottare i mitten på 50-talet. Tog bland annat två junior-SM-silver i stavgång.

gången ställde Gotland upp med ett lag bestående av fyra man från AIK och tre från Visby IF i en fyrstads-match i Stockholm. Det blev dock bara fyra individuella segrar för detta Gotlandslag som fick mycket lagstryk men gotlänningarna var uppe för att lära. AIK-arna i denna tävling var Mats Vesterberg i lättvikt, Axel Persson i mellanvikt, Sten Karlström i lätt tungvikt och K-A Boberg i tungvikt.

I februari 1944 anordnades jubileumsbrottningar på Solhem och det här var tionde året man tävlade om DM-plaketter. AIK tog tre titlar men det här var också den sista stortävlingen för efter detta år började sporten gå kraftgång.

Avsaknaden av vettig lokal gjorde sitt och det hjälpte föga att ett kvartalsmöte den 20 november 1947 berättar om att Felix Smolka visste om en utmärkt lokal som gick att hyra för 50 kronor månaden. Smolka meddelade också att han var villig att betala hälften av hyran ur egen ficka. Men inte ens detta hjälpte. Brottningen var redan då för långt ut på fallrepet.

Orientering = Visby AIK

Orienteringssporten genomgick en otrolig expansion under detta årtionde och pratade man orientering

då handlade det i stort om AIK-are. Under den här tidsperioden vann nämligen AIK 30 DM i de olika klasserna och de största namnen var Gösta Löfqvist, Ede Magnusson och Robert Ahrling. Den här trion blev den mest framgångsrika i gotländsk orienteringshistoria och var i det närmaste oslagbar i lag- och budkavletävlingar. Anmärkningsvärt var dock att ingen av de här stora lyckades vinna DM individuellt varken 1940 eller -41. Men inte att undra på att två av dessa tilldelades Gotlands Tidningars (då under 40-talet Gotlands Folkblads) guldmedalj för främsta idrottsprestation. Robert Ahrling 1944 och Gösta Löfqvist 1948.

1941 blev premiär-DM för damer och juniorer. Givetvis med två AIK-are överst i prislistan. Nämligen Greta Ödfjäll (syster till Gösta Löfqvist) och Ede Magnusson. Samma år tillsattes en kommitté för orientering av Gotlands Idrottsförbund och ordförande för denna blev AIK-aren Bertil Björck.

När sedan den nya varianten natt-DM infördes 1943 så vem stod överst på prispallen om inte Gösta Löfqvist.

1949 skrevs idrotts- och orienteringshistoria på Gotland. Då startade nämligen DM-resorna till

fastlandet och Gotland Orienteringsförbund chartrade Gotlandsbolagets "flaggskepp" Visby för transporten. Som reseledare AIK:s Alvar Olin och som kassör AIK:s Einar Ebing och det blev tre DM-tecken för AIK:s del detta premiärår.

AIK-arna har också med stor framgång deltagit i fastlandstävlingar och man har haft många utbyten med andra klubbar. Det finns dock en och annan tävling som vissa AIK-are vill glömma. För Gösta Löfqvists del gäller det väl främst SM-budkavlen 1945. AIK-laget höll på att ställa till med en verklig knall i Skåne eftersom Robert Ahrling gick ypperligt på nattsträckan och Ede Magnusson gjorde ett storlopp på mellansträckan. När han lämnade över kavlen till Gösta låg AIK bland tätlagen och växlade bland annat före de fruktade fältjägarna Hallsten och Wemdahl. Men Gösta missade kapitalt och tappade massor av placeringar genom att länge och väl leta efter en skärm som bara låg 125 meter längre fram.

Två silver i junior-SM

Friddrotten svarade också för en fin period där Arne Sandin blev den framgångsrikaste med två junior-SM-silver i stavgång 1943 och -44. Arnes matcher mot träningskompisen Detlow Liljeborg, IF Gute, var allmänt beryktade där de avlöste varandra i rekordtabellen. Arne var för övrigt också en mycket god femkampare.

En annan som lät tala om sig var Ede Magnusson som bevisade att han inte bara var en sjuårdeles skärmetare utan också en mycket fin långdistansare både på kolstybb och i terräng. 1946 putsade nämligen Ede 10 000-metersrekordet på bana till 32.37,6.

Även om Ede var en stillöpare av rang var han också den personifierade självplågaren. Han ställde upp i alla sammanhang och han gav också allt. En liten historia från den tiden kan vara värd att rekapitulera:

Det var frågan om Visby stadslopp med efterföljande nationella tävlingar på Gutavallen. Det var svårt att få ihop 12-mannalag för klubbarna på de olika sträckorna och den här gången skulle AIK stäl-

la upp med två lag. Men saknade en man.

Det löstes på så sätt att Ede Magnusson sprang startsträckan för lag 2 och gick sedan över till växlingen för slutsträckan som han sprang för lag 1. Tro för den skulle inte att Ede var nöjd med detta... nejdå. På eftermiddags-tävlingarna ställde han också upp på 3 000 meter inne på Vallen. Det var inget dåligt dagsverke Ede svarade för denna söndag.

I terränglöpning handlade det också mycket om nämnde Ede. Frånsett förstaplats blev det också lagtriumfer och under första tiden bidrog Einar Dahlin och K-A Johansson verksamt till segern. Sedermera kom också Gösta Pettersson och Sune Jacobsson in som lagkamrater.

AIK var annars hejare på att skaka fram stafettlöpare. På 4 x 100 slog man rekord 1944, på 4 x 200 1945-46 och 48, på 4 x 400 rekord 1944, på 4 x 800 1947 och på 3 000 meter 1947.

På den individuella sidan hade AIK också en mycket bra mångkampare i Sven Johansson-Wemnell som i 5-kamp slog rekord 1945 och -48 och i 10-kamp 1945 och -46. I sistnämnda grenen hade för övrigt AIK en tidigare rekordhållare i Erik "Stören" Lindfors. En dam kom också med i rekordlistan även om det var tunnslätt med kvinnlig färging på friddrottssidan. Det var Kally Hansson som 1942 slog rekord i längdhopp.

Upprepning av namn

Liksom Gösta Löfqvist, Robert Ahrling och Ede Magnusson var en vinnartrio i orientering blev nu Einar Dahlin, Ede Magnusson och Mats Ahlberg en vinnartrio i skidsporten på samma nivå. Och här har vi alltså Ede med igen.

I början av 40-talet var det militärerna — i första hand åkare från KA 3 — som dominerade sporten helt. Men det hela jämnade ut sig och från mitten av 40-talet var det AIK-arna som helt tog befälet. Det märkliga var att det alltid var samma tre namn som förekom när det gällde lagtävlingar och när det var frågan om första och andra plats gällde det Einar Dahlin och Ede Magnusson även om Ede fick revansch vid ett och annat tillfälle.

Om man tittar till exempel på tävlingarna 1946 — då det var gott om snö och arrangemangen avlöste varandra — såg det ut så här:

• Högbroloppet: 1) Einar Dahlin, 2) Ede Magnusson, 4) Mats Ahlberg.

• Broloppet: 1) Einar Dahlin, 2) Ede Magnusson, 9) Mats Ahlberg.

• Sliteloppet: 1) Einar Dahlin, 2) Ede Magnusson, 10) Mats Ahlberg.

• Etelhemsloppet: 1) Ede Magnusson, 2) Einar Dahlin, 5) Mats Ahlberg.

• Habblingboloppet: 1) Einar Dah-

lin, 2) Ede Magnusson, 5) Mats Ahlberg.

• KA 3-loppet: 1) Ede Magnusson, 3) Einar Dahlin.

• 5-milen: 1) Einar Dahlin, 2) Ede Magnusson, 4) Mats Ahlberg.

Här behöver man ju inte säga vilken klubb som vann lagtävlingarna. Sedan har vi följande DM-tävlingar:

• 15 km: 1) Einar Dahlin, 6) Ede Magnusson, 9) Mats Ahlberg, Trion vann laget.

• 30 km: 1) Einar Dahlin, 3) Ede

□ 1956 vann Visby AIK bandyfinalen i DM mot Vamlingbo men det skulle bli en seger som tog lång tid att vidimera. Vamlingbos protest om att AIK använt sig av en icke spelberättigad man under finalen fick efterräkningar.

Gotlands Fotbollförbund — som då märkligt nog var dömande part — gick helt på Vamlingbos linje och fallet var därmed avskrivet.

Trodde man... AIK överklagade till Riksidrottsnämnen och det var Sven Nilsson-Leveau som menade på att klubben inte kunde acceptera de tolkningsbestämmelser som domen baserats på.

— Vi tycker det är konstigt att vi inte fått några som helst direktiv att komma in med ett uttalande i frågan utan det enda vi hört från Fotbollförbundet är domens utslag en månad efter protesten ifjol och så beslutet efter vår överklagning, berättade Sven Nilsson-Leveau för Gotlandspressen året efter.

□ 1940-talets stjärna i orientering, friidrott och skidor, Ede Magnusson...

□ ...men Einar Dahlin var den värste på skidor med 28 vunna DM varav 13 individuella.

Magnusson, 6 Mats Ahlberg och givetvis blev det lagguld.

• 3 x 10 km: 1) AIK med Einar, Ede och Mats.

Så här fortsatte det och så här kan man själv fortsätta i det oändliga. Men AIK:s överlägsenhet var odiskutabel.

Även på damsidan hade AIK det väl bestämt: Från början dominerade Romas Annie Persson där AIK:s Ellen Dahlberg blev kallad den ständiga tvåan men efter de första åren under 40-talet var det Ellen som kom att ta hand om förstaplatserna. En bra lagmedlem — AIK vann många lagtävlingar på damsidan — var Birgit Sporre-Tell i första hand.

Strålände uppvisning

Bordtennis fick inte den flygande start som AIK tänkt sig när sektionen — med Arne Sandin som bas — bildades i januari 1945. På tävlingsidan skördades inte så stora lagrar utan i stället blev det arrangemang som berättade om AIK-arnas kunskande. När klubben 1948 — i samarbete med Gotlands Folkblad — lyckades få hit världsstjärnorna Andreadis och Stipanek till uppvisningstävlingar i Läroverkets gymnastiksal blev det en otrolig

succé. Här finner jag mig föranlåten att saxa följande ur AIK:s medlemsblad årgång 1 nummer 3 AIK SPORT:

"Ni har väl hört uttrycket Kilroy var här. Nu har jag aldrig riktigt kommit underfund med vad Kilroy innebär. Men det lär i alla fall vara något 'övermänniskt'. Och faktum kvarstår, det var något 'övermänniskt' vi såg i läroverkets gymnastiksal, när bt-aristokraterna Andreadis och Stipanek från Tjeckoslovakien var här.

Man gnuggade ögonen när man såg dessa fenomen i aktion, men det var ingen dröm utan tvärtom ett strålände bevis för att verkligheten är sannare än dikten. Visst har man hört glunkas om dessa fenomen som med millimeterprecision behandlar racket och boll precis hur som helst — men att sådana underdjur fanns trodde man ej.

Det var AIK och GF som arrangerade och tävlingen blev ett lyckokast som samlade en fulltalig publik. Bt-AB Andreadis & Stipanek gav högsta möjliga utdelning och det blev en oförglömlig kväll för entusiasterna. Succé pyramidale..."

Det blev också fina AIK-arrangemang gällande Gotlandsmästerska-

pet, DM med flera tävlingar och bland de främsta hade AIK då Nisse "Big" Karlsson, "Tjippen" Nilsson, Sven Jonasson, Åke Liljeqvist och "Nita" Gutefeldt med flera.

Det kan dock konstateras att Sven Jonasson vid ett tillfälle svarade för en sådan där överraskning som man brukar få leta efter. Det var vid IF Gutes nationella tävling där Sven — trots att han blivit betydligt rundare runt midjan och för övrigt tjänat Raket under många år — bollade sig till segern i singelklassen och besegrade flera av de stora kanonerna på Gotland.

Handboll blev popsport

Handbollen blev den stora popsporten på Gotland under 40-talet och detta berodde givetvis på de många allsvenska spelare som gjorde militärtjänst under krigsåren. I början på 40-talet började det lossna för AIK och man fick fram lag att räkna med både på herr-, junior- och damsidan. Konkurrenten var dock mycket hård på den tiden med förutom AIK också Visby IF, IF Gute, I 18, KA 3, Färösund och så vidare.

1944 lyckades det för AIK:s herrear att ta hem både serien och DM:et där man vann serien utan en enda tappad poäng. Då hade AIK

också en stark bilaga som vann sin serie med endast en tappad poäng. Laget som AIK då hade på herrseniorsidan bestod av Glyn Persson, F Eriksson, Harry Nygren, "Storen" Lindfors, "Abbe" Claesson, Bertil Fredborg, Gösta Löfqvist, Evert "Bagarn" Olofsson, Rune Schmidterlöw och "Robban" Ahrling. Då hade AIK också sex man med i det landskapslag som besegrade Stockholms Handbollsklubb med 16—12.

Annars var det juniorlaget i AIK som var det stora glädjeämnet. Ett otroligt starkt lag förfogade klubben över och det visar också siffrorna som blev i matcherna. I DM vann AIK i semifinalen över Visby IF med 46—4 och i finalen över IF Gute med 27—2. I en seriematch blev det för övrigt 35—1 till AIK över Visby IF.

Det här gjorde att anmälan om deltagande i junior-SM sändes in. Första året blev det match mot Uppsala IF (finalister året före) och här blev det stryk för AIK. Nästa år — då man spelade i Ex-huset — blev det en raffelmatch i första omgången där AIK helt sensationellt slog ut Lunden med 17—13 efter storspel. Oturligt nog lottades man mot Uppsala IF igen i andra omgången — och då blev det stryk.

Det var dock här som drömkedjan med Putte Klang, Lennart "Knullis" Johansson och Lennart Svennefelt föddes. En kopia av I 18-lagets allsvenskar Läckström-Fredborg och Kähre. Laget i sin helhet som gjorde sådan AIK-propaganda var följande: Laurentz Gadd, Putte Klang, Bengt Wrismmo, Evert Snöbom, Lennart Svennefelt, Raymond Lindqvist, Hans Rondahl, Sune Juteskog, Karl Jonasson och Lennart "Knullis" Johansson med Åke "Lemis" Wallin som ledare.

Gråsparv i stället för boll

Bandysporten fortsatte på den inslagna vägen och AIK fortsatte 1939 års DM-vinst med segrar också 1940-41-42-44 och 1945. Anmärkningsvärda siffror kunde noteras.

Om man tittar på 1944 års siffror kunde noteras 9—1 mot Slite, 13—1 mot A 7 och 3—2 i finalen mot I 18. Säsongen 1945 blev det 5—0 mot Slite i semifinalen och märkliga 8—3 mot Klintehamn i finalen.

Märkliga med tanke på att ställningen var 3—3 i vid full tid.

Genom segern 1942 skulle denna celebreras med ett besök av ett fastländskt lag. Det var Tore Brodd — sedermera Svenska Fotbollförbundets ordförande — som inkallad på KA 3 lyckades få ner topplaget Ängby i division II. Och det blev en lustiger dans på Gutavallen.

Målvakten Allan "P" Persson i mål fick kröka rygg gång efter annan och det skulle till slut bli ett tvåsiffrigt nederlag. Men vid ett tillfälle ropade Allan till och menade på att han tagit skottet. Vilket inte anammades av lagkamraterna som såg bollen bakom Allan i målburen. Allan öppnade försiktigt handen och där låg en tilltufsad och förskräckt gråsparv.

Det lag som AIK ställde på benen var Allan "P" Persson, Pelle Sigalil, Gösta "Plåtarn" Eriksson, S Ruther, N Johansson, Nisse Josefsson, K-E Pettersson, L-E Larsson, Kalle Tell, Sven Andersson och Yngve Ronqvist.

Så småningom jämnade det hela ut sig och landsortsklubbarna fick mer och mer att säga till om. Klintehamn, Hoburg, Hemse, Slite och Roma blev starka konkurrenter till Visbyklubbarna AIK, Visby IF och IF Gute.

"Tvåmansförbund"

Ishockeyn blev från början underställd bandysektionen men blev

sedermå fristående. Sporten kom in på programmet i april 1947 och man började omgående förberedelserna för en ishockeybana på Gutavallen. Drivande krafter här var Bertil "Smulsen" Samuelsson (som sedan skulle bli Gotlands Ishockeyförbunds förste ordförande) och Sven Nilsson-Leveau (som gjorde sin värnpliktstjänstgöring på Gotland och sedan stannade kvar). Innan själva bildandet tillsattes ett så kallat Tvåmansförbund vars uppgift var att få ishockeybanan i skick samt åka omkring på landsbygden och propagera för sporten. Dessa två blev just AIK-arna "Smulsen" och Sven.

Sex klubbar anslöt sig raskt och AIK-laget fick smeknamnet "Bamsingarna". Från början blev det enbart matcher av träningskaraktär — ibland klubbtag och ibland kombinationer — men några siffror här kan ju vara värda att poängtera.

AIK vann stora segrar över kombinationer med 12—2 och 7—1 men sedan kom ett rejält bakslag mot IF Gute förstärkt med spelare från Slite och Klintehamn där slutresultatet blev 0—7. "Bamsingarna" fick dock revansch genom 1—0 mot samma kombination ett par dagar senare. Då kunde konstateras att ishockeyn utan tvivel hade stora utsikter att bli en sport att räkna med även på Gotland. Trots att det just i inledningen bara handlade — i stort sett — om ishockey på bandyvis.

□ I friidrott hade AIK många fina stafettlag. Här är ett på 4x400 meter. Från vänster Arne Sandin, Evert Olofsson, Tore Johansson och "Klubben" Söderström.

Sportsliga verksamhetsåren 1950-1959

Under 1950-talet uppkom en tvistefråga som löpte som en röd tråd i nästan alla rapporter från styrelse- och årsmöten. Det var Arne Sandin som vid årsmötet 20 januari 1950 motionerade om rätten att få representera annan förening i idrott som inte fanns upptagen i Visby AIK:s program. Så småningom handlade det också om idrotter som var sektionsbildande i klubben. Den här motionen avslögs men det skulle sedermera bli uppluckring på den punkten. Från början tillämpades dock AIK-stadgarna stenhårt och ett exempel — bland många — var att en medlem blev utesluten eftersom han deltagit i en handbollsmatch för annan förening.

För att gå över till verksamheten så blev det en remarkabel nedgång i fotbollen på så sätt att AIK:s seniorlag under det här decenniet inte vann ett enda DM. Var uppe i två finaler men fick stryka av IF Gute både 1953 och 1954 med 1—3. På juniorsidan fortsatte dock framgångarna där AIK var uppe i nio finaler och vann tre. Två seriesegrar blev det dock för seniorlaget och det var 1952/53 och 1953/54.

Därmed försatte AIK chansen att bli första gotländska lag i fastländsk serie. Det var Gösta "Plåtarn" Eriksson (lagledaren) som riktat in kursen på uppflytningen eftersom svenska Fotbollsförbundet gett löfte om att serie-segraren 1949/50 skulle få anknytning men då vann i stället IF Gute serien och promoverades. Och den här upphöjelsen gjorde också att ett par AIK-are, med Glyn Persson i spetsen, gick över till lokalkonkurrenterna. Klart och tydligt var dock att en generationsväxling var på gång vilken också kom.

Allsvensk spelare

AIK fick också sin förste och ende allsvenske spelare och det var Stig Bodin som enrollerades i Elfsborg, Borås, där han dock bara var verksam under en säsong. Sedan trappade "Budda" ner och representerade Tranemo i division III.

En idrott som inte på något sätt vilade på lagrarna var orientering-

□ Stig Bodin blev Visby AIK:s förste allsvenske spelare i fotboll. Enrollerades i Elfsborg, Borås, men trappade efter en säsong ner.

en. Den ena framgången avlöste den andra och under detta decennium erövrades 21 DM-tecken. Dokumenterade sig åter som bästa klubb och vid sidan av de välkända namnen Robert Ahrling och Gösta Löfqvist i oldboysklasserna handlade det om Sven Andersson, Sven Strandberg, Jan Silvén, Einar Dahlin, Sven Bjuvhammar och Alvar Olin med flera. I budkavle och lag var ju AIK-arna närmast oslagbara.

I det här sammanhanget skall också en dam framhållas. Nämligen Asta Carlsson. Som vid sidan av sitt fina orienteringskunnande skrev gotländsk historia på sitt sätt. Kom nämligen 1952 in som första dam i Gotlands Idrottsförbunds styrelse.

Givetvis skall också ett storevenemang dras fram. Även om det gick i förbundsregi. 1956 arrangerades nämligen det första SM:et i orientering på Gotland och det var en AIK-are som satt som spindeln i nätet. Nämligen Alvar Olin. Det var under natt-SM på norra Gotland och aldrig har sådana superlativer skrivits i rikspress som efter detta evenemang. Alvar och hans lagkamrater berömdes i spaltkilometer och man var högtidligt ense om att det var det bästa SM som arrangörsmässigt ordnats hittills.

Omänsklig trio

Den närmast omänskliga skidtrion Einar Dahlin, Ede Magnusson och Mats Ahlberg fortsatte sina framgångar i början och fram till mitten av 50-talet. Så småningom skulle det dock komma uppstickare och då främst från Viklau med bröderna Berg och gänget skulle senare ta hand om dominansen. Några av de stora AIK-framgångarna följer här men observera att det ibland blev rumphuggna säsonger genom de gröna vintrarna:

1950 Högbroloppet: 2) Einar Dahlin, 3) Mats Ahlberg, 5) Ede Magnusson. En inkallad norrlänning på I 18 vann loppet. Inga DM kunde arrangeras.

1951 DM 3 × 10 km: 1) AIK (Einar, Ede och Mats) tre minuter före VOK.

1951 DM 30 km: 1) Einar, 5) Ede, 10) Mats, Trion vann laget.

1952 inget DM.

1953 DM 30 km: 1) Einar, 3) Ede, 4) Mats. Trion vann laget med 25 minuter.

1953 DM 3 × 10 km: 1) AIK (Einar, Ede och Mats). Vann med fem minuter före Viklau.

1954 DM 15 km: 1) Einar, 3) Ede, 7) Mats. Men Viklau vann laget genom andra, fjärde och femte plats och det var Berthold, K-G och Claes Berg som nu kom.

1954 DM 30 km: 2) Einar, 4) Ede, 6) Mats. Viklaubröderna tog laget genom första, tredje och femte plats.

1954 DM 3 × 10 km: 1) Viklau, 2) AIK (Einar, Ede och Mats) efter enormt raffel där tidskillnaden i mål var 36 sekunder.

1955 inget DM.

1956 DM 15 km: 1) Einar, 3) Per-Åke Karlsson (ny man), 6) Ede. Vann också laget med en knapp minut.

1956 DM 30 km: 2) Einar, 4) Ede, 5) Mats. Trots placeringarna vann Viklaubröderna laget med två minuter.

1956 DM 3 × 10 km: 2) AIK (Ei-

□ Björn Pettersson blev AIK:s förste landslagsman i basket. In i pojklagslaget 1978. (Foto: JÖRGEN FAGERSTRÖM, GT.)

nar, Per-Åke och Ede). Viklau vann med 1.45 minuter.

Sedan var storhetstiden slut för AIK även om ett och annat hugg gjordes i fortsättningen men det var egentligen fjärran från storhetstiden. Nu var väl också AIK-arna mycket bortskämda med de ideliga segrarna.

Einar Dahlin svarade för en utomordentlig prestation 1954 när han placerade sig på 75:e plats i Vasaloppet. En placering som kanske många fnyser åt i dagens läge eftersom man nu mera går efter deltagarantalet. Men om man tar tidskillnaden mellan segraren 1954 och Einar Dahlin och jämför med årets segrartid mot bästa gotlänningen kommer man sanningen närmare. Det här var en bragd av Einar.

Finare publiksiffror

Handbollen fick ett ordentligt fotfäste under 50-talet och många landskapsmatcher utkämpades. Där AIK:s kedja med Putte Klang, Lennart "Krullis" Johansson och Lennart Svennefelt hade sin givna plats. På damsidan gick det också framåt och under den här perioden vann damerna tre DM (1954-55 och 1957).

Märkliga siffror blev det på den här tiden i damhandbollen — liksom märkliga publiksiffror. När AIK vann över VIF (de här två klubbarna var huvudkonkurrenter innan IF Gute blandade sig i leken) 1954 blev resultatet 2—1. Finalmatchen året efter noterades 3—2 och 1957 blev siffrorna 8—3. Första distriktsmästarna för AIK var Birgith Muthas, Birgit Sporre-Tell, Gullan Uddin, Greta Pettersson, Berit Pettersson, Clary Nilsson-Leveau, May-Gunvor Bank, Iris Larsson, Ulla Johansson och Kicki Öberg.

På herrsidan var AIK uppe i DM-final mot VIF 1954 men föll med 8—16 och egentligen var detta inte så märkligt. Det hade varit lite strul under säsongen 1953 där Lennart Johansson vid ett möte föreslog att seniorhandbollen skulle läggas ner. Anledningen var den att man under säsongen inte fick ihop representativt lag i DM-matchen mot Färösund utan tvingades lämna walk over. Men vid styrelsemötet

klubbades att seniorhandbollen skulle leva vidare.

På tal om dammatch kan nämnas det publikintresse som var 1959. På damsidan deltog AIK för första gången i SM och lottades mot anrika Artemis, Stockholm, som kom till Visby med flera landslagsstjärnor. Matchen gick som huvudmatch i Ex-huset och över 500 åskådare hade löst entré. Det var sannerligen inte dåligt på den tiden och inom parentes kan ju nämnas allsvenska GUIF:s besök med både herr- och damlag veckan efter SM-matchen som drog över 800 åskådare. Hur alla dessa kom in må vara en hittills olöst ekvation.

Brottningen försvann

I de tunga sporterna försvann brottningen definitivt redan 1951 även om nye sektionens ledaren Evald Ronström med kraft försökte blåsa liv i den falnande glöden. Sektionen kvarstod dock till 1954 men ströks sedan ur rullorna. Boxningen fortsatte, men på låg nivå där det dock blev deltagande i nybörjarboxningarna i Stockholm samt deltagande av en man från klubben i junior-SM (Nils Grand) men i övrigt ganska tyst.

I stället vaknade tyngdlyftningen till liv igen och det var främst Seth Nilsson som genom sina insatser väckte förhoppningar hos ett gäng ungdomar att de skulle komma. Sethen slog tre rekord i olika moment och klasser under början av 50-talet och blev sedan, mera som en pappa, för ungdomarna. Där sonen Rune naturligtvis blev framgångsrik värre tillsammans med sedermera kända namn som Tommy Hagberg, Evert Schultz, Bengt Larsson, Jörgen Qviström och Rolf Flodman med flera.

Svunnen var dock den tid när Einar Hagberg, Seth Nilsson, Göte Widing med flera satte gotländskt rekord i träningsflit och förberedde säsongerna genom att dagligen sommardag träna vid badplatsen nedanför Fristad.

I bordtennis fortsatte AIK på bästa sätt arrangörsmässigt men tävlings- och resultatmässigt skars inga större lagrar. Frånsett 1955 när man gick till DM-final för seniorer mot IF Gute. Man föll hedersamt med 4-5. Då mönstrade ju Gute ett kanonlag bestående av Lasse

Holmö, Kjell Enström och Alf Nilsson. AIK-trion bestod av Bertil Andersson-Lautin, Bernt "Kalmar" Johansson-Järnheim och Bengt Johansson.

I bandy höll sig AIK väl framme men ibland blev det ju varken hackat eller malet på grund av svårigheterna med isbanor. Hur som helst blev AIK distriktsmästare 1956 med följande lag: "Kalmar" Järnheim, Jan Nilsson, Sven Nilsson-Leveau, Börje Svensson, Bror Fredriksson, Nisse Josefsson, "Kajan" Almlöf, Hasse Eklund, Kalle Tell, Åke Wiklund och K-G Larsson. Slog Vamlingbo med 4-2 i finalen.

Lavinartad ökning

Ishockeyn blev den stora popsporten. En lavinartad ökning med sex lag i serien 1950 där Hemse vann de första två åren men där Slite sedan blev dominant med vissa inhopp av Hemse och AIK och sedan kom ju också VIF, IF Gute och Fardhem. Det kan noteras att 1957 förfogade Gotland över 28 rinkar på ön med belysning och det fanns det året 135 lag representerande 35 föreningar.

1953 spelades de första landskapsmatcherna och det var mot Uppland. På lördagen i Roma där Uppland vann med 7-2 och där

Visby AIK:s debut i stadslöpningen blev inte direkt lysande men å andra sidan skall nämnas att några så kallade löpare inte fanns med i laget utan det var 12 grabbar som man skrapat ihop.

AIK-laget kom inlöpande på Gutavallen flera minuter efter de andra men vid eftersnacket i kåken hade varje man löpt förbi åtminstone en man på sin sträcka. Mysteriet om hur AIK som jumbo är ännu efter 56 år olöst...

Det är korpororientering 1947. Ede Magnusson — storlöparen — kan inte få sina mannar att hänga med. Fjärde kontrollen missas helt.

— Stanna ni här grabbar så springer jag runt för att leta efter skärmen, säger Ede. Som sedan luffar runt i cirka 20 minuter utan att hitta skärmen. Kommer tillbaka och utbrister:

— Lögn i fasiken att hitta skärmen! Har ni sett något?

— Jovisst, säger en av grabbarna och pekar på skärmen som står ett stycke därifrån. Vi har suttit här hela tiden.

Tablå! (Edes svar blev censurerat).

AIK-aren Kalle Tell skrev in sig i hockeyhistorien genom att göra Gotlands första mål. På söndagen i Slite blev det 13-0 till Uppland.

1955 fick ishockeyn eget förbund och förste ordförande blev AIK:s Bertil "Smulsen" Samuelsson, som slogs med näbbar och klor för att få en konstfrusen bana på Gotland. Startade också en så kallad Isfemman (insamling) där insamlade medel skulle gå till den förening som var med om att bygga den första banan. Pengarna — närmare 30 000 kronor — gick till Hemse BK men det är en senare historia.

En negativ avslutning på 50-talet kan väl vara friidrottens kräftgång. Egentligen finns det ingenting att berätta om den här sporten mera än att Einar Dahlin fortsatte i början på decenniet med framgångar i terränglöpning men i övrigt finns det faktiskt ingenting noterat i varken gamla AIK-papper eller i pressen om deltagande. Friidrottssektionen fanns dock men förde en mycket tynande tillvaro.

Otänkbart förslag

Av andra händelser som inträffade under 50-talet kan följande nämnas som i GA rubricerades med följande.

AIK och VIF dryftar sammanslagning.

VIF: — Sammanslagning, bättre standard. AIK: — Otänkbart.

Det var klubbarnas ordföranden "Smulsen" Samuelsson, AIK, och fotbollsledaren Gunnar Svennefelt, VIF, som tillsammans med några andra klubbrepresentanter möttes för att diskutera frågan. Förslaget till diskussion kom från VIF-håll där Svennefelt sade följande: — Jag håller på att en sammanslagning av klubbarna är det enda raka för att höja spelstandarden. Det är ingen risk för att inte klubbarnas spelare skall beredas plats. Ett lag skall inte bestå av endast 11 spelare.

Samuelssons inställning var följande: — Vi är inte alls inne på linjen om sammanslagning. Ur min synpunkt är det alldeles otänkbart, men man kan ju alltid diskutera en sak.

Som bekant blev det en annan form av sammanslagning för VIF medan AIK fortsatte att stå på egna ben.

Sportsliga verksamhetsåren 1960-1969

□ 1969 års fotbollslag som anses vara det bästa AIK-laget i modern tid. Från vänster i bakre raden ledaren Sten Rohnström, Rune Nilsson, Gösta Svensson, Lasse Gadd, Kjell-Åke Jarlheden, Sune

Nilsson, Kid Claesson och ledaren Stanley Lantz. Från vänster i främre raden Ulf Grönberg, Ulf Almlöf, Allan Eriksson, Göran Mattsson, Göran Claesson och Lasse Lindström.

60-talet präglades av en intensiv verksamhet på alla fronter — med ett par undantag när. Fastlandsfönstret hade ju öppnats vilket gjorde att de gotländska klubbarna satsade på ett helt annat sätt och konkurrensen stegrades.

På fotbollssidan gick det dock trögt i början för AIK och om man tittar DM- och seriemässigt sett var det inte alls samma dominans som under de tidigare decennierna.

Inte ett enda DM-tecken av seniorlaget medan juniorerna knep ett och det var just 1960. På seniorsidan var det Vänge som satte stopp för AIK med 2-1 1963 och 12-6 efter 5-3 och 7-3 år 1966 när det för övrigt var premiär med dubbelmatcher.

I seriesammanhang blev det seger 1964 och det var en mycket viktig seger eftersom den gav uppflyttning till division IV Småland Sydöstra. 1965 startade man alltså men kritiken efter de dåliga träningsmatcherna var stor. Premiärskytt för AIK

blev Bernt "Kalmar" Järnheim i matchen mot Väckelsång där AIK vann med 2-0. Ulf Almlöf gjorde andra målet.

Gute spelade i samma serie och i värderbytt blev det stryk för AIK med 0-2. Efter vårserien låg AIK sexa bland de tio lagen medan Gute, märkligt nog, låg sist. AIK klarade så småningom kontraktet och under den här säsongen var det flera av AIK-spelarna som fick representera Gotland i landskapsmatchen mot Blekinge. Här fanns Göran Mattsson, Sune Juteskog, Rune Nilsson, Pelle Johansson och Lasse Eklöf.

1969, hängde AIK på den så kallade gärsgård men lyckades klara sig kvar genom att besegra Fardhem — ny i serien i stället för Gute — med 4-2. Målvakten Göran Mattsson hade inför den här säsongen försvunnit till IFK Stockholm men i gengäld hade man fått tillbaka Gösta Svensson efter sejouren i Gute.

1967 var Göran Mattsson tillbaka

och ny i sammanhanget var för övrigt nuvarande klubbledaren Janne Lindell som kom från Stenkyrka. Det blev en flygande start i division IV Stockholm Norra men så mattades det av igen. Låg över mittstrecket men kanade ner där dock en bra spurt gav åttonde plats.

1968 kom Lasse Gadd tillbaka efter sju år på Öland där han kallades "Gotlandsdödaren" och från Hemse hade AIK fått Sune Nilsson. Men vilken usel start! Efter fyra matcher låg AIK sist med en futtig poäng. Nu spelade Gute i samma serie och AIK vann båda derbymatcherna med 2-0. En helt otrolig slutspurt kom dock AIK med och avslutade serien med nio matcher utan förlust och blev därmed sexa.

1969 blev bästa säsongen för AIK eftersom det blev andra plats. Glädjen grumlades väl lite av att det var Gute som vann serien — fyra poäng före.

Då det gäller issporterna fick ban-

□ Holger Daun till höger på bilden var Gotlands framgångsrikaste boxare i början på 60-talet och spåddes en lysande framtid i sporten. Här i en sparringuppgörelse med Bengt Fogelberg. (FOTO: GOTLANDS ALLEHANDA)

dyn känna på vad som komma skulle i ishockey. AIK-ledningen i ishockey med Sven Nilsson-Leveau i spetsen ville att satsningen skulle ske på hockeys efter som den var en klart uppåtående sport och så fick det bli. Därmed blev det inga framgångar i bandyn fränsett att seniorerna 1965 var uppe i DM-final mot Roma men föll med 2—6 och det var bara 1962 som AIK kammade hem ett DM genom pojklaget som vann över Gute i finalen där Lasse Tell gjorde enda målet.

I ishockeyn dvaldes AIK i division IV och det skulle ta ett par år innan framgångarna började komma. Notabelt kan dock vara att juniorerna vann DM-finalen 1960 över Lärbro med 9—0 men 1962 slog AIK-seniorerna till och vann en rafflande final och slog Visby IF med 9—5. Kedjan Göran Mattsson, Rune Nilsson och Ivan Cederlund glänste.

Därmed var man i högsta Gotlandsserien 1963 och då började kampen mot Roma, i första hand. Roma vann dock seriefinalen med 5—3. I DM:et samma år slog AIK ut Roma med 3—1 men förlust i fi-

nalen mot Fardhem med 7—9. Denna match präglades av slagsmål, efterslängar och allt annat och närmast kravallstämning rådde under och efter matchen.

AIK tog, sitt första DM-tecken 1964 efter finalsegrar över Hemse med 8—5 och 6—5 och det historiska laget såg ut så här: Lars-Göran Lundh, Ivan Cederlund, Lars Lindström, Lars Eklöf, Lars Tell, Hans Nilsson, Lars Berglund, Lennart Harrysson, Ulf Larsson, Pelle Johansson, Perra Löfgren, "Kalmar" Järnheim, Tony Wallin, Rune Nilsson och Göran Mattsson med Nisse Nordqvist som lagledare. Det blev dock inga framgångar i serien.

AIK till "trea"

Men det skulle det bli 1965. Trots knackig start. Hemse ledde med två poäng när man började närma sig serieslutet men AIK vann den seriefinalen med 8—2 och ledde på bättre målskillnad än Hemse. Befäste ställningen genom att i sista matchen besegra Visby IF med 4—3.

1965 på hösten var det därmed

dags för seriepremiär i division III Norra Sydsvenska A — där även Fardhem spelade — och i första mötet mellan de gotländska lagen vann AIK med 6—4 där Christer Larsson blev matchhjälte med tre mål. Det gick upp och ner och elaka tungor menade att bristande lagmoral var anledning till motgångarna.

1966 inleddes med DM och det blev en märklig final mellan AIK och Visby IF. AIK ledde med 3—0 i första matchen men föll med 3—4. AIK vann andra matchen med 4—3 och sedan blev det seger för AIK i avgörande match med samma siffra. Laget såg ut så här: Ivan Cederlund, Lennart Almquist, Stig Fridström, Kid Claesson, Lars Eklöf, Lars Tell, Lennart Harrysson, Ulf Larsson, Björn Eneqvist, Pelle Johansson, Lars-Göran Lundh, Kent Pettersson, Hans Nilsson, "Perra" Löfgren och Rune Nilsson med Nisse Nordqvist som lagledare. Det var för övrigt Björn Eneqvist som avgjorde.

I serien gällde det nu att ta nya tag på Gotland och nu var Roma enda fastländska lag. Det gick bra för AIK där seriesegern var klar redan innan sista omgången. Toppmatcherna gick nu mot Graip — ny i sammanhanget — och det kan nämnas att 600 åskådare såg matchen i Slite där AIK vann med 3—1. Graip var nämligen då enda obesegrade laget.

Märkliga beslut

Då kom märkliga beslut från Svenska Ishockeyförbundets Seriekommitté där man först fick reda på att ett kval skulle ordnas mellan seriesegrande AIK och tvåan i division III Sörmland, Roma, om en plats i division II. Vilket sedan ändrades till ett nej från förbundet. Ingen inkorporering i division II utan seriesegraren 1967 skulle få fri uppgång. Inte att undra på att det skriades om orättvisa från gotländskt ishockeyhåll.

När Visby IF:s hockeyverksamhet upphörde skrev 30 VIF:are på för AIK och efter serieseger skulle det till slut bli kval mellan Roma och AIK. I Roma blev det 2—2 inför 1500 åskådare och i andra matchen, som gick i Slite, såg 1749 åskådare Roma vinna med 3—2 och

det hjälpte inte med nyförvärven "Puttis" Enström, Osmo Fohlström och "Jantis" Nilsson som bildade en utomordentlig kedja. I DM-finalen var det också Roma och AIK som möttes. 12—3 til Roma efter 7—2 och 5—1.

Efter den här säsongen slog bomben ner. Ishockyesektionen drog sig ur AIK och bildade Visby bandy- och ishockeyklubb. Som dock inte blev mer än två år gammal på grund av ekonomiska svårigheter. AIK skulle sedermera återkomma med en ny sektion men nu handlade det om ungdomshockey.

Intressant här var att AIK och Gute låg i underhandlingar om ett byte. Gute ville ha AIK:s handbollsspelare eftersom man satsade mera på den sporten och i gengäld skulle AIK få Gutes hockeyspelare. Det hela rann dock ut i sanden.

Orienteringen ut

Orienterarna fortsatte att dominera sporten på ön. Det blev återigen DM-segrar i parti och minut. 25 DM-tecken åren 1960-65 då det hastigt och lustigt skrällde till också i den här sporten. Trots att AIK-dominansen gett 39 individuella och 43 lag-DM-tecken åren 1937—1965 (29 år). Alvar Olin, både AIK-ordförande och Gotlands Orienteringsförbunds ordförande, berättar så här:

— Orienteringssektionen fick med tiden en mera självständig ekonomiförvaltning (VAIKOS) vilket innebar att sektionen inte belastade klubbkassan utan endast sektionsmedlemmarna. Men 1965 var VAIKOS hårt trängd av konkurrentklubbarna där bland annat en var specialklubb i orientering. Vi såg då bara två alternativ och tyvärr skulle båda resultera i att sektionen skulle dö ut.

— Om vi inte bildade en specialklubb skulle det fina kamratgäng vi då var splittras och nyrekryteringen upphöra. Det var stor press från andra klubbar om övergång av våra aktiva. Vi beslöt att hålla samman och bilda en specialklubb för orientering och skidor. Vi beslöt att som lojala medlemmar kvarstå i Visby AIK med våra medlemsavgifter och vid behov av annan hjälp stödjade vår gamla förening.

— Vårt beslut att bilda en specialklubb hade också mycket med det

ekonomiska läget i klubben att göra. Det kändes i viss mån tragiskt och många kritiska röster höjdes mot vårt beslut men det har senare visat sig vara ett mycket klokt beslut som fattades. Även Bro och Roma har insett att en specialklubb var enda utvägen att utvecklas.

I mars månad 1966 kom därmed SOK Svaide med i bilden. Tilläggas här skall att den nya klubben utan förbehåll fick överta "Korpen" och

"Bysen". Den här korpororienteringen kom till 1937 och har blivit en massmönstring av sällan skådat slag och har blivit ett av de största dragplästren i gotländsk idrottshistoria. Svaide arrangerar tävlingen tillsammans med Gotlands Allehanda.

Uppsving i boxning

Boxningen fick ett oerhört uppsving i början på 60-talet. En mycket märklig start för övrigt eftersom det var Hejde IF som satte igång 1960. Holger Daun var då ordförande i Hejde och hade inlett sin karriär med att gå till final i en nybörjartur-

nering. I den här första galan slog Holger Spartas kände Ragnar Wennerman knockout på Murgrönan. Fortsatte sedan 1961 med gala i Exhuset och inför 700 åskådare vann Holger igen på knock i rond 2. Denna gång över Djurgårdens Paul Fredriksson. Här debuterade Stig Hoffman som dock fick se sig besegrad.

Den 21 juli premiär för Visby AIK att ordna gala efter nedlagda Hejde IF och detta efter ett intensivt och gott samarbete med djurgårdens tränare Sven Bergman som sett Holger Daun i aktion och i honom också sett ett utomordentligt löfte. En gala att minnas på Murgrönan och åskådarantalet hade nu stigit till 2000. Holger Daun — nu i AIK:s färger — vann klart över Djurgårdens Alpo Sikava.

Redan den 10 december samma år var det dags igen och samarbetet gick mycket bra mellan Sven Bergman och AIK-ledningen med Allan Pettersson i spetsen. Inför 700 på Borgen vann Holger igen och denna gång över Örnens Fred Schrepfer. Här debuterade Janne Knutas och det blev knock mot Djurgårdens Lars Eriksson. Här debuterade för övrigt också Björn Jakobsson och Harry Pettersson. En debut även för 14-åriga Ulf Persson i en match utan domslut. Den här Ulf var Sven Bergman mycket intresserad av och han spådde honom en fin karriär i sporten. Tyvärr försvann Ulf senare.

Hela sju galor till på Gotland där publiken naturligtvis i första hand kom för att se Holger Daun. Som genom sina insatser bland annat blev kallad till landslagskval och som också kom upp i final i junior-SM där han — enligt Sven Bergman — blev bortdömd.

Vid sidan av Jan Knutas hade vi också friska grabbar i Inge Samuelsson, Bengt Fogelqvist med flera som gladdes med kämpatag även om mycket av det tekniska saknades. Christer Jakobsson var ett namn på mångas läppar och efter flera knockoutsegrar kallades han för knockoutkungen.

Värdig avslutning

Den 19 juli på Murgrönan gick Holger Daun sin sista match. Då mot garvade Stig Waltersson från BK Akilles, Norrköping. Den sist-

□ Patric Nilsson, fotbollsuppfostrad i Visby AIK, är Gotlands meste landslagsman i fotboll. Har, när detta skrivs, varit med i 33 landskamper. (Foto: THOMAS GOTTFRIDSSON, GT).

nämnde en av Sveriges bästa stilboxare genom tiderna och med en meritlista lång som en arm. Mångfaldig landslagsman och nordisk mästare och Holger med sina 20 matcher ställdes mot kommande proffset Stig med sina 140 matcher.

Det blev en match som aldrig går ur medvetandet hos den stora publiken. Holger vann första ronden knappt, en jämn andrarond kunde sedan noteras och Waltersson fick uppjuda hela sin förmåga och kunde till slut vinna knappt efter våldsamt forcering. Norrköpingsboxaren erkände också oförbehållsamt att han fått kämpa för allt han var värd för att vinna.

Efter Holgers beslut att lägga av trappades det hela ner och intresset svalnade. Ett par galor till anordnades men med klen intresse. När det bara kom 200 åskådare till Murgrönan 16 juli 1965 var det dags att lägga av men så tänkte det till igen knappt en månad senare på Mur-

grönan, och det undrar man inte på.

”Jag är bäst, störst och vackrast” kom nämligen på besök med ett stall av sparringar, tränare och ledare. Cassius Clay eller Muhammed Ali som han kom att heta. Boxningens världsmästare och ”enfant terrible”. Ali var nämligen på Sverigebesök och AIK lyckades perfekt med en värdig avslutning på de här årens stora framgångar. 2000 nyfikna och intresserade såg Ali — för första gången under turnén — slå ut en av sparringarna och gladades också åt Glokar Wells, speaker, kunniga kommentarer. Men efter detta var boxningen ett avslutat kapitel för AIK:s del.

Även tyngdlyftning

Tyngdlyftarna fortsatte trots lokalsvårigheter och det syntes också att det för AIK:s del skulle bli ett slut. Och det kom 1966 genom att

Tommy Hagberg gick till Väskinde och Rune Nilsson slutade med sin verksamhet. Därmed var de två största i klubben borta.

En del hann man dock med under 60-talet och i korta ord kan följande beläsa:

I 1960 års junior-DM tog AIK fem av sex titlar och i stora DM slog Evert Schultz fyra rekord. 1961 blev det två senior- och en juniortitel. Rune Nilsson dubblerade och givetvis var det Tommy Hagberg som gjorde sitt. 1962 ställde 14 lyftare upp i DM och av dessa kom tio från AIK. Rune Nilsson gladde med tre rekord och 1963 års säsong gav AIK tre av fem titlar. Nu hade också Jan-Ove Henriksson kommit in i sammanhanget. 1964 vann AIK två av fyra klasser genom Tommy Hagberg och Sven Hellström och 1965 två av sex klasser genom Tommy igen samt Jan-Ove. 1966 avslutades det hela med segrar för Tommy samt Bengt Larsson.

Tyngdlyftningen kom efter detta att tillhöra Visby Atletklubb.

Damerna startade bra

I handbollen var det AIK:s damer som gjorde bäst ifrån sig i början på 60-talet. Tog både serie och DM 1960 över Gute där det i finalen blev 5—4 efter två förlängningar och Clary Nilsson-Leveau avgjorde. Målkord också när AIK slog IFK Visby med 22—0 där Clary plus Monica Sporre gjorde vardera åtta mål. Det skulle dock inte bli femte segern i följd i DM 1961 för AIK. Förlust i finalen mot Gute med 2—7 och förlust också i seriefinalen mot Hemse.

På herrsidan blev det 1960 förlust mot Visby IF med 21—22 efter sju raka segrar och förlust också i seriefinalen mot Gute med 12—17. Men 1961 slog herrlaget till och vann serien.

Egentligen var det under de här åren enbart kubbning mellan AIK, Gute och Visby IF där lagen slog varandra på löpande band och man kan också se vilka resultat det blev. När AIK slog blivande seriesegrarna Gute med 25—12 och när AIK säsongen efter gav Gute första förlusten med 26—17. För att inte tala om 43—11 som det blev mellan AIK och Othem. Då hade AIK för övrigt ett lag med ”Krullis” Johansson, Toivo Tammiletho, Putte Klang, Bernt Nysell, L-O Hoas, Mats-Ola Granlund, Roland Thörnhammar, Stig Svensson, Tommy Nordin och Ivar Cederlund för att nämna några, Beaktas skall väl också att Gösta Svensson och Börje Pettersson 1961 skrev på för Gute.

Säsongen 63—64 var för övrigt AIK nära DM-seger men Gute vann med 13—12. Samma år blev också ”Krullis” Johansson ordförande i handbollsförbundet och säsongen efter blev det åter stryk i DM-finalen mot Gute. Denna gång med 10—14. 1965 gick AIK obesegrat igenom division IV-serien och det här innebar uppflyttning i fastländska division III Stockholm Norra. Laget som klarade detta var Ivan Cederlund, Lars Lewin, Tommy Karlström, Tommy Nordin, Roland Thörnhammar, Hans Rondahl, Rune Nilsson, Bo Sandelin, Stig Svensson och Jörgen Berglund med Stanley Lantz som lagledare.

När den här fastlandsdebuten sedan kom återfanns fyra före detta AIK-are i Gute som spelade i motsatta Stockholmsserien. Nämligen Gösta Svensson, Börje Pettersson, Toivo Tammiletho samt hör och häpna, ”Krullis” Johansson, Hans övergång var den största bomben i handbollshistorien. AIK klarade kontraktet även om det såg mörkt ut i slutskedet.

”Överlöparna” Gösta, Toivo och ”Krullis” återvände snabbt till fadershuset och klarade naturligtvis nytt seriekontrakt. Det gick betydligt bättre denna gång och laget hamnade på femte plats. I DM-finalen mellan Gute och AIK blev det raffel, 21—21 vid full tid och seger för Gute med 26—25 i förlängningen.

Säsongen 1967—68 blev mycket bra för AIK:s del. Tog DM på både herr- och damsidan och herrlaget klarade sig kvar i serien efter en förnämlig spurt. Herrarna vann över Gute i DM-finalen med 15—12 och damerna slog Gute med 7—3 i sin final.

Herrlaget: Ivan Cederlund, Sune Carlsson, Björn Ahrling, Tommy Nordin, Stig Svensson, Bernt Nysell, Jörgen Berglund, Göran

Mattsson, Toivo Tammiletho och ”Krullis” Johansson med Mats-Ola Granlund som lagledare.

Damlaget: Chris Nilsson, Lena Nyberg, Monica Nannsjö, Kristina Rondahl, Ulla-Greta Nilsson, Kristina Pettersson, Paula Ahlberg, Kerstin Johansson, Anita Söderström och Clary Leveau med Hans Rondahl som lagledare.

Det skulle dock bli stopp för AIK:s framträdande i Stockholmsserien nästa säsong där man fick en mycket olycklig start med fem raka förluster. Vilket inte gick att reparera utan AIK:s framträdande på andra sidan var nu ett avslutat kapitel. Tilläggs här skall att AIK till den här säsongen förlorat sin eminent mälvakt Ivan Cederlund till Matteuspojarna.

Då det gällde 60-talet skall också noteras att en sektion till försvann. Nämligen bordtennisen. Bara ett representationslag i seriesystemet — och det var i division V Västra där de övriga klubbarna hade sina B—C- och D-lag med. 1961 hade man visserligen två serielag med men med tanke på att AIK inte hade någon spelare med i poängtabellens 25-mannalista fanns det ingen anledning att fortsätta.

GALA-PETER PÅ ISHOCKEY

Det låter mer eller mindre som ”Lofte” Ahrle när Gala-Peter på medlemsbladet AIK Sport skulle bevisa en ishockeymatch där AIK var ena part. Detta föranlett av det försnack som Sven Nilsson, söderkisen som stannade kvar på Gotland efter sin värnplikt och blev AIK-are, hade på Strykjärnet inför tredje matchen där laget tidigare vunnit med 12—2 och 7—1.

Gala-Peter upp på Gutavallen för att se AIK-bamsingarna i aktion — här skulle det handla om kanadensiska takter. Så här gick det till: Matchen börjar och ”Plåtarn” har pucken, oj, oj, vilken driv sirru. ”Plåtarn” till Svenne, Svenne till ”Bigen”, aj, aj, pucken utanför kassen. De’ är inget snack om saken, de’ är bara ett lag på plan. HEJA AIKÅÅ...

Nytt AIK-anfall. Svenne till Anton, Anton tillbaka till Svenne, vicket genombrott sirru... oj, oj, oj. ”Plåtarn” gör genombrott och passar till ”Lilja” (som dock befinner sig bland åskådarna).

Pucken går vidare. AIK finlirar, rena tjecktakterna. Lagets Benjamin, ”Bigen”, far omkring som en skottspole och Svenne finlirar, ”Plåtarn” råkurras, heja, heja, södergenombrott igen av Svenne.

Tredje perioden börjar. Fortfarande bara ett lag på isen. HEJA AIKÅÅÅ. Rena klubbkriget. ”Plåtarn” har nu slagit sönder klubbör för 78.95 och två ligger Svenne på 56.30. Båda noteringarna bättre än gällande Gotlandsrekord i diskus. ”Plåtarn” slår en lindena. Perfekt — fall på 58 sekunder...

Vid rinksida påminner Rune Qvistström om att klubben måste ha boxning på programmet. Och Gunnar Pelle i målet, javisst ja, heja BRAND-JOHAN.

Härlig match. Full tid. Gala-Peter tränger sig fram för att gratulera.

- Grattis ”Plåtarn”.
- Ska’ du va spydig va?
- Men ni vann väl?
- Äsch, vi förlora ju med 7—0...

Sportsliga verksamhetsåren 1970-1979

Visby AIK:s verksamhet hade nu krympt till tre sektioner och dessa var fotboll, handboll och ishockey. Där handbollen mer eller mindre var dödsdömd och det skulle också visa sig i slutet på 70-talet. Men det skulle ändå bli tre sporter på AIK-programmet eftersom basketen — som sedermera skulle bli den verkliga popsporten — kom in i stället.

Fotbollen — som genom 1969 års säsong ansågs som den bästa i klubbens historia — kunde inte infria de högt ställda förväntningarna som var 1970. Man hade räknat med att ta hem division IV-serien den här säsongen men genom att Lasse Gadd var tvungen att flytta från ön brakade det hela ihop. Det som såg så bra ut från början. Till detta skall läggas att AIK hade otur att få flera av nyckelspelarna skadade.

En nionde plats blev slutresultatet och mera smolk i bägaren kom genom att AIK föll redan i första omgången i DM mot division V-laget IFK Visby.

Största fotbollshändelsen det året var annars när AIK lyckades få ner division II-laget IFK Stockholm, förstärkt med proffset Kurre Ham-

rin, till match på Gutavallen. AIK ordnade förstärkningar i form av Örebro Leif Ericsson och Djurgårdens Hasse Nilsson. Inför 1 500 åskådare vann AIK med 2—1 och båda målen gjordes av Tommy Bäcklund.

Bättre blev det 1971 genom en sjätte plats i Stockholmsserien och vidare blev det DM-seger igen. Den gång över Hoburg där 2—0 till Hoburg noterades i första matchen och 3—0 till AIK i den andra.

Distriktsmästare: Thomas Engström, Allan Eriksson, Per-Olof Jansson, Tommy Bäcklund, Göran Claesson, Lennart Almquist, Lasse Lindström, Kjell-Åke Jarlheden, Rune Nilsson, Jan Hermansson, Bengt Björnlund, Kid Claesson, Göran Nährström och Bo Florén. Nämnas skall också att juniorerna vann sin serie.

Nej till kvalbeslut

I 1972 års serie deltog hela fyra gotländska lag. Där det blev knepigt för AIK att hålla sig kvar. Till slut en 10:e plats mot VIF Gutes 6:e, Romas 9:e och Hoburgs 11:e. En mycket olustig kvalhistoria följ-

de på detta. Ett kval mellan de tre bästa lagen samt seriesegrande Dalhem i gotländska serien. Både VIF Gute och Roma accepterade inte detta och därmed skulle det bli AIK och Dalhem i nästa års Stockholmsserie.

Nu blev det dock inte så utan på representantskapsmötet blev rättvisa skipad och samtliga fyra aktuella lag fick fortsätta. Förbehållet fanns dock kvar att endast två lag skulle inkorporeras från Gotland i fortsättningen.

Från AIK fanns som vanligt en hel del spelare i gotländska truppen mot Öland och Småland. Namn som Thomas Engström, Tommy Bäcklund, Lasse Lindström, Rune Nilsson, Per-Olof Jansson och Stefan Hallbom känns igen. Till det här kan också noteras att AIK:s Arle Othberg blev utsedd till bäste målvakt under elitpojkklägret i Halmstad.

1973 blev en mycket märklig säsong. Efter våromgången låg AIK 4:a, Hoburg 9:a, Roma 10:a och VIF Gute 11:a. När serien var slutspelad fann man VIF Gute på 6:e plats, Roma på 9:e, AIK på 10:e och Hoburg på 11:e. Ingen lär kunna förklara den kraftgång som AIK-laget gjorde under höstsäsongen.

AIK tog dock igen på gungorna genom att vinna DM. Besegrade VIF Gute med 3—1 och här skall också noteras AIK-juniörernas DM-seger efter 3—2 mot Väskinde. För övrigt AIK:s tredje raka junior-DM.

1974 blev därmed gotländskt för AIK-laget igen. Klar serieseger med åtta poäng före Dalhem. Det blev också DM-seger efter 3—3 borta mot Hoburg och 2—1 på Gutavallen. Här hade dock AIK väldeliga problem med Roma i semi. Första matchen 2—2, andra matchen 2—2 och tredje matchen 2—1.

Mästarna var följande: Thomas Engström, Göran Persson, Allan Eriksson, Tommy Bäcklund, Conny Pettersson, Emilio Fontana, Kid Claesson, Lars-Göran Östergren, Rune Nilsson, Kjell-Åke Jarlheden, Kenneth Carlsson, Stefan Hallbom

och Tommy Porselius med Janne Lindell som lagledare.

1975 slog AIK till med fjärde plats i Stockholmsserien medan VIF Gute hamnade näst sist och i DM:et blev det närmast en upprepning även om det var hårdare denna gång mot Hoburg. Första matchen 0—0, andra matchen 0—0 och tredje matchen 3—2 efter två mål av Kenneth Carlsson och det tredje av Jan Christoffersson.

Träningsläger utomlands

1976 anordnades för första gången ett träningsläger utomlands i fotboll — i Rumänien — och det här skulle naturligtvis vara en morot för spelarna. Men efter placeringen att döma blev det nästan tvärtom. AIK slutade nämligen på nionde plats. Graip var nu konkurrent i serien men det gick illa genom att norrslaget slutade sist.

1977 blev det en sjätte plats i serien där Hoburg kom tia. Dubbel uppsättning DM-tecken genom att herrlaget besegrade Dalhem med 6—2 sammanlagt och juniorerna vann över Garda med 7—5 sammanlagt. 1—1 och 4—1 för herrlaget.

1978 gav inga större rysningar utan det blev en femte plats för AIK i serien där Hoburg kom sexa. AIK vann också division VI-serien liksom juniorserien så bredden verkade bra. Inget DM detta år.

1979 — 50-årsjubileumsåret för AIK — skulle väl bli något extra. Man ordnade match på Gutavallen mellan AIK förstärkt med engelsmännen Bobby Moore, Mike Doyle och Mike Summerbee mot Solna AIK. Visbyklubben hade då också fått engelsmannen Harry Kirk som tränare och exallsvensken Bo Pettersson som spelare. Nu vann Solnalaget med 5—0 och besvikelsen var ganska stor eftersom det inte kom mer än 1 300 åskådare till matchen.

Att laget kom på fin andraplats i Stockholmsserien ansågs också som en besvikelse. Inte minst genom att det återigen blev ett märkligt kval. Mellan AIK, Hoburg och seriesegrande Dalhem. Mot Hoburg noterades AIK 3—3 i första matchen och 3—1 i andra, och mot Dalhem 2—2 i första och 6—3 i den andra. AIK vann alltså kvattabellen med 6 poäng före Hoburg 4 och Dalhem 2

□ Det stora lyftet spelmässigt sett i basket kom när Susanne Rosengren enrullerades. Susanne som också blev den fasta punkten för de yngre flickorna i laget. Både på som utanför plan. Bilden hämtad från seriefinalen i division I mot Järfälla.

Stamlokuset Strykjärnet

Det är på stamlokuset Strykjärnet forna tiders genuina AIK-are träffas. Dagen D är alltid måndagsmorgnarna där de som har skäl därtill solar sig i glansen över segrar och själva, i vida ordalag, berättar om hur det och det gick till medan andra med alla till buds medel skall förklara nederlagets bittra kalk.

Där brukar "Plåtarn" Eriksson sitta och förklara varför fotbollslaget förlorade i Slite med 0—5:

— Vi var bättre än dem förstär, säger han till andäktiga lyssnare (medan hans högerkarda viftar framför ansiktet på dom) men det var som förgjort. Domaren var för jäkligt svag. Och sex stolpskott hade vi, förstär ni. 6—5 till AIK hade väl varit rättvist?

Här träffar man också Sven Jonasson. Skäggig i ansiktet för det mesta och knappast någon reklam för Matarador rakblad. Men han har varit matador i idrott — och han var svag för

vackra kvinns. Därför var konditionen dålig så han var mot slutet endast aktiv i eftersnacket. Liksom i bordtennis. Liksom i kortspelet stopp. Enligt rykten låg också rävspel bra till för honom.

Här finns också Seth Nilsson, som då och då gör ett avbrott i fönsterputseriet, för att resonera med Göte Widing och de övriga om han skall lägga på 95 i press nästa gång eller inte. Då brukar Göte lägga in en ostmacka och lägga ut texten för Sethen hur denne skall knäppa Nisse Nordström, Färösund, nästa gång. Det är ett för själen upplyftande snack de för. Game, Seth, match...!

Bordtennisspelaren "Lilja" Liljeqvist slänger vitsar kring sig lika kvickt som servitören på Stadts bakficka slänger fram sina 15 centiliter. Och förhållandet tycks vara både enahanda och gott med Lasse "Lera" Larsson som är lika kvick i käften som Jesse Owens en gång på 100 meter.

poäng. Glädjeämnet var juniorerna som vann DM mot Färösund efter 5—2 i första matchen och 1—3 i andra och därtill lade en serieseger.

Damslag på fastlandet

I handbollen fick AIK upp ett nytt lag i fastlandsserien. Fönstret hade ju öppnats till Stockholmsregionen för damerna och det var AIK som vann serien 1969—70 och detta mycket beroende på att man fått ett starkt nyförvärv i Gunnela Frumerie från Uppsala Studenter.

Laget som klarade uppflyttningen var Maja-Lisa Johansson, Kerstin Johansson, Ulla-Greta Nilsson, Doris Pettersson, nämnda Gunnela, Chris Nilsson, Christina Pettersson, Kristina Rondahl, Gertrud Forsman, Britta Söderström, Eva Hellenberg, Paula Levin och Mona Gunnarsson. I DM:et blev det dock stopp mot Hemse i semi med 3—6.

På herrsidan lyste träningsintresset med sin frånvaro och det syntes också resultatmässigt sett. Två i gotländska serien efter VIF Gute B liksom förlust i DM-finalen.

Det blev dock en kort division II-sejour för damlaget säsongen efter. Sista plats och bara fem poäng hopsamlade och i DM-finalen mot Hemse blev det förlust med 7—8 efter förlängning. Även för herrarna blev det finalförlust och detta i slutminuten. I division III Stockholm blev det sista plats så det var sannerligen ingen säsong att skriva hem om.

Sedan är egentligen inte mycket att orda om handbollen. Herrlaget försökte sig på fastlandsspel ett par säsonger till utan att lyckas och nu lyste bristen på både spelare och le-

dare i ett allt starkare sken. Seniorverksamheten lades i malpåse och det blev bara ungdomsverksamhet i fortsättningen. Som också så småningom tynade bort.

Ungdomlig ishockey

Ishockeyverksamheten låg helt på ungdomssidan det här decenniet men förvånansvärt var hur bra de här grabbarna klarade sin uppgift. Ett 25—30-tal spelare där ingen var över 20 år.

Flera av verksamhetsåren pendlade mellan succé och fiasko. En hel del var dock anmärkningsvärt bra. Det började med en femte plats i gotländska serien och fortsatte med sjätte plats säsongen efter. Här kan noteras att man 1971—72 hade stora Roma i gungning och bara förlorade med 2—4.

Sedan blev det femte plats och säsongen 1973—74 tredje plats. Det skulle bli ännu bättre säsongen efter då det unga laget kom tvåa. Då förstärkt med USA-målvakten John Bruce men tyvärr fick man bara använda sig av denne under en seriematch. Bruce skadade sig nämligen i en bilolycka och tvingades åka hem igen. I det beramade Gotlandslaget som reste till Polen för två matcher fick AIK dock med nämnde Bruce samt Bo Nilsson, Nils-Gunnar Hedberg och Jan Christoffersson.

Sedan mattades det dock av eftersom många av spelarna fick andra intressen och säsongen 1977—78 hade man inget A-lag med. Men säsongen efter slog man till med besked. Överlägsen seger i serien utan någon tappad poäng och här måste tränarna Evert Bolin och Ste-

fan Gardell lagt ner ett utomordentligt arbete.

Vi fick också vara med om ett kval till fastlandsserien genom den här seriesegern. Etablerade (i fastländska serien) var Roma och Sudrets HC. Och vilken knall AIK-laget svarade för. Besegrade nämligen Roma med 3—1. Hur som helst räckte det dock inte till i längden utan AIK slutade på sista plats. Laget var från början klart nederlagstipplat.

Popsporten basket in

Basketsporten hade ju börjat ta form på ett alldeles speciellt sätt under 1970-talet och starka krafter var igång för att få fastländsk kontakt. Den 10 juni 1975 sammanträdde representanter från Säve och AIK och här kom man överens om att bilda en sektion underställd AIK med namnet Säve/AIK. Laget inkorporerades i division III Östra Götaland och den här första säsongen 1975—76 får gälla som en lärdomsäsong. Det blev bara den säsongen men man reparerade skadan kvickt genom att återkomma 1977—78 men då med ett damlag och det var premiär för Visby AIK.

Det blev en mycket bra start och redan andra säsongen kom damlaget på andra plats i division II Nordöstra Götaland vilket gav kval till allsvenskan. Det blev dock förlust i kvalet där motståndarna var Arvika och Malbas och kuriöst här att Arvika var med och sparkade bort AIK. Matcherna mellan de här två lagen har ju fortsättningsvis blivit thrillerbetonade vilket också kom att visa sig under senare delen av 80-talet.

lan Eriksson, Stefan Sandqvist, Conny Pettersson, Agne Engström, Christer Pettersson, Bo Svensson, Roger Mirchandani, Göran Persson, Ronnie Larsson, Anders Martell och Bengt-Åke Rundqvist.

Klar serieseger för AIK i nyinstiftade division IV på Gotland 1981 och det skulle därmed bli kval till division III. AIK fick Ronneby på sin lott och fick starta hemma. En match där AIK chansmässigt skapa-

□ Gotländsk landslagsflicka 1: Mariette Lundström.

de det mesta och borde haft ledningen med 2—0 en bit in i andra halvlek. I stället var ställningen 1—1 när publiken väntade på domarens slutsignal men då kom 2—1 till Ronneby på övertid. I bortamatchen satte Ronneby full fart och ledde med 3—0 innan AIK fick något att säga till om. Längre än till 3—3 kom man dock aldrig i den fina spurten och förlusten var ett faktum.

I DM-finalen möttes återigen AIK och Hoburg och nu blev det seger med 5—2. Laget: Thomas Engström, Christer Pettersson, Lars-Göran Östergren, Conny Pettersson, Agne Engström, Jan Christoffersson, Bo Svensson, Roger Mirchandani, Ronnie Larsson, Anders Martell, Stefan Sandqvist, Tommy Bäcklund och Leif Johansson.

1982 blev åter ett kvalår genom

segern i division IV och nu ställdes AIK mot Holmalund och det kvalet var klart redan efter första matchen borta. 4—1 till Holmalund som sedan spädades på med 2—1 på Gutavallen.

1983 kom AIK tvåa i serien efter Färösund efter en märklig avslutning. AIK-arna hade kvalplatsen i handen genom ledning med 2—0 i slutet av matchen men Färösund reste sig på ett mirakulöst sätt och lyckades ordna till 2—2 och den poängen räckte till serieseger. Till detta skall läggas stryk för seniorerna i DM-finalen mot Garda med 1—4 och för juniorerna mot Garda med hela 0—8. Ett bedrövelsens år.

Ytterligare kval

1984 blev det dock klar serieseger igen och den här gången stod Kramforsalliansen som kvalmotståndare. AIK spelade 0—0 borta och hade alltså chansen hemma. Men där vann Kramfors med 4—3 efter straffar och efter en thrillerföreställning utan like. Då hade AIK-laget två engelsmän i sin trupp som bestod av följande spelare: Per Högström, Agne Engström, Håkan Solberg, Jeffery Eysers, Thomas Johansson, Stephen Howe, Torsten Wallin, Bo Svensson, Douglas Nilsson, Leif Johansson, Niclas Ohlander, Peter Eklund, Jan Hägglund och Christer Pettersson.

1985 upprepades det hela. Klar seger i serien och fjärde kvalet på fem år. Nu mot Östra SK från Jönköping. Men det gick inte bättre än föregående år — 3—6 borta och då hjälpte det föga med 1—0-seger hemma. Deppigt värre för "ständiga tvåan".

Men hastigt och lustigt ljusnade det på fronten. Genom en sammanslagning av två norrländska klubbar blev det en division III-plats ledig och den tillföll AIK.

1986 blev därmed ett historiskt år för AIK. Efter mer än 30 års harvande och slit stod man nu vid målet. De "födda förlorarna" var dock ytterst nära att åka ur. Var piskade att vinna sista matchen hemma mot Sundbyberg medan Sirius i sin tur skulle förlora. Var inte det att begära för mycket? Nu hade dock AIK turen på sin sida och klarade sig kvar.

Roger Mirchandani spelade samtliga 22 matcher, Dan Jakobsson

och Thomas Wickman 21, Lars Sandgren 20, Thomas Starkenberg och Douglas Nilsson 18, Ulf Johansson och Tomas Andersson 16, Leif Johansson 15, Stefan Svensson 12, Torsten Wallin och Niclas Ohlander 11 samt Jan Hägglund 10.

Sedan gick det inte i fortsättningen. Det blev ett rasande fall. 1987 kom laget sist i division III och 1988 fick ett brandskattat AIK också lämna division IV Uppland/Gotland.

Per Sundqvist, som kom in som tränare 1987, har dock fått fart på laget igen och när detta noteras — innan 1989-säsongen var slut — ledde AIK gotländska serien med marginal när ett par omgångar återstod.

AIK i hockeykval

I ishockeyn blev det ett gotländskt kval till division III Sörmland mellan Roma, Sudret, AIK och Graip. Detta efter AIK:s serieseger i gotländska division III/IV där Graip kom tvåa. Den här uppgiften klarade inte AIK där matcherna blev så här: AIK—Roma 0—14, AIK—

□ Gotländsk landslagsflicka 2: Eva Areskoug.

Sportsliga verksamhetsåren 1980-1989

Det är inte alla gånger en utländsk tränare förstärker mentaliteten hos de nya spelare han skall ta hand om och det är heller inte alla gånger som spelarna accepterar mentaliteten hos tränaren.

Det här skulle visa sig i AIK-fotbollen 1980 där A-laget inte alls kunde följa upp de fina intentionerna från 1979. Det skar sig mellan A-truppens spelare och tränaren Harry Kirk och den schism som

uppstod resulterade i att Kirk inte fullföljde sitt kontrakt.

AIK slutade näst sist i serien och det resultatet skall sannerligen inte inhoppande tränaren Emilio Fontana lastas för. Lite plåster på sårerna blev det genom DM-segern över Hoburg i finalen (2—2 hemma och 1—0 borta) medan juniorlaget föll i sin final mot VIF Gute.

Distriktsmästare blev Thomas Engström, Thomas Wickman, Al-

Graip 14—3, AIK—Sudret 3—7, AIK—Sudret 2—5, AIK—Graip 11—6 och AIK—Roma 2—8.

1981-82 tog AIK i stället ett nytt steg. Lät seniorverksamheten vila och satsade i stället på B-juniörerna i Sörmlandsserien. Där blev det för övrigt tredje plats. Stryk i DM:et mot Sudret med 4—8. I stället skulle de yngre visa sig på styva linan. DM-segrar i fyra av fem åldersgrupper.

1982-83 blev det fjärde plats för B-juniörerna och sämre gick det också i DM-finalerna för ungdomarna. Den här gången bara en seger av fem.

1983-84 blev det åter spel i gotländska division III/IV och nu vann AIK. Det var A-juniörerna som deltog och som också spelade i Stockholms division II A där det blev andra plats — bara en poäng efter segrarna. I senior-DM föll AIK mot Sudret med 6—7 och bland ungdomarna blev det två segrar av fem.

1984-85 avlöste AIK Sudret i Stockholms division III där AIK kom femma. Det var för övrigt bara en poäng från kval — så jämn var serien. I sista matchen fick man stryk av serie-segrarna Göta med knappa 4—5. Så det var nära.

1985-86 gav en reaktion genom åttonde plats. Knep åtta poäng före julupphållt men bara två poäng efter. I senior-DM stryk av Roma med 2—11 och två segrar av sex i de övriga åldersklasserna.

1986-87 drog sig AIK ur fastlandsserien på grund av ekonomiska problem och blev i stället tvåa efter Roma B på Gotland. B-juniörerna spelade dock i Stockholms division II där det blev sjätte plats. Bara en DM-seger i de yngre klasserna.

De sista två säsongerna ingen större serieverksamhet fränsett deltagande av B-juniörerna i division II Stockholm 1987-88 där det blev en fin andra plats som gav uppflyttning till division I. Annars gick det i övrigt bakåt även om ungdomsverksamheten var mycket bra där DM-tecken plockades in som vanligt. Men annars märkbart tyst om den stora breda verksamheten.

AIK-historia i basket

Det bästa till sist i denna jubileumsskrift. Damernas enorma framgångar i basket som så snud-

□ Gotländsk landslagsflicka 3: Ann-Catrin "Tin-Tin" Hillbom.

dande nära resulterade i guld säsongen 1988-89. Där endast tre poäng sammanlagt var skillnaden mellan Arvika och AIK efter fem finalmatcher. Rekord i sitt slag. Säsongen 1980-81 blev det som bekant satsning på högsta nivå genom enrollerandet av amerikanen

Kelly Grant som dels tog hand om Väskindes herrlag och dels AIK:s damlag. Kelly Grants inhopps blev den första injektionen.

Tredje plats för AIK-damerna skulle visserligen försämrats till åttonde plats de två närmaste säsongerna men då skall poängteras att AIK-laget hamnade i division I Östra (den klart svåraste) och från starten fanns nu bara två spelare kvar där medelåldern på laget låg på 17 år.

Efter tre års studier i Uppsala kom Paul "Dino" Larsson tillbaka och i hans sällskap landslagsflickan Susanne Rosengren. Nu tände det till på alla cylindrar och "Dinos" uttalande att han skulle få upp ett lag i elitserien på tre år infriades betydligt tidigare.

1983-84 blev en jubelsäsong. AIK vann serien utan att ha tappat någon match och seriefinalen mot Järfälla i Södervärnshallen gav klara besked. Då kom 1 305 åskådare. "Dino" hade sannerligen gjort underverk och rutinerade Susanne Rosengren blev ett begrepp på Gotland.

I kvalet till elitserien var det aldrig något snack. AIK vann detta kval med fyra poäng tillgodo och baskethistoria hade skrivits. Historiskt för AIK också som nu hade sitt första lag i högsta serien.

Tre SM-finaler

I fortsättningen visade AIK sin klass genom att under alla säsonger klara transportsträckan, grundserien, utan några som helst problem. Det blev SM-serien på direkter och det blev också placering bland de fyra första lagen som skulle gå vidare till SM-semifinaler och final. Visby AIK började skaka om hela basket-Sverige.

AIK till SM-semifinal första gången 1984-85 där det dock blev stryk av Uppsala med 0—3. Kunde ha varit fyra (om inte fem) matcher eftersom det i tredje matchen i Södervärnshallen blev mycket dribbel i slutskedet med tidtagning och så vidare.

1985-86 skrevs ny baskethistoria av AIK. Då lottades man mot sju-faldiga mästarna Södertälje i semi och alla trodde naturligtvis det var klippt. Men AIK-laget reste sig berömvärt och vann med 3—1 och final för första gången. Även denna

final slutade 3—1 — men till Solna.

1986-87 lottades AIK mot KFUM Söder i semi och utan prut vann AIK med 3—0 i matcher. Återigen i final mot Solna. Nu skulle dock finalen sluta med 3—0 för Solna där AIK hade motståndarna på gaffeln i sista matchen. AIK ledde med 76—73 borta när lite över en minut kvarstod men Solna kom igen och vann med 79—78.

1987-88 blev det uppstickarna Arvika i semi och nu gick det galet för Visbylaget. Ett hungrigt Arvika, medan AIK mer eller mindre föll ihop som ett korthus i slutet och Arvika till final med 3—1 i matcher.

1988-89 var det dags igen. Mot arvfjenden Solna i semi och nu började ett dramatiskt slutskede som så småningom skulle bli ett av de mest bittra slutet man kan tänka sig. Mot Solna vann AIK första matchen med 85—61, Solna vann andra med 72—61, AIK vann tredje med 75—60, Solna vann fjärde med 74—69 efter förlängning där 63—63 noterades vid full tid men hemma kunde AIK avsluta thrillern med 62—51.

Ofattbara finaler

Dags för final. En final omfattande fem jämna och dramatiska

matcher som inte ens mästaregissören Alfred Hitchcock kunde ha regisserat bättre.

74—68 till Arvika i första matchen hemma, 66—62 till Visby inför en jublande Södervärnshall, 81—78 till Arvika inför lika stort jubel i sin hemmahall, 64—61 till AIK hemma och 55—54 till Arvika inför 1 700 åskådare. Här kunde AIK ha grundlagt SM-segern i tredje matchen borta där man ledde med 68—66 när sju sekunder kvarstod men en felpassning resulterade i förlängning och där hade Arvika turen på sin sida. I femte och sista matchen föll AIK på straffmissar. Hela åtta missar mot tre och det föll i stort avgörandet.

I stort ett fantastiskt 80-tal i basket. Som gett den stora publiken allt som överhuvud taget går att ge. Ofattbara glädjestunder blandade med mardrömsdion. Gotland har genom "Dino" Larssons skickliga ledning fått fram landslagsspelare på löpande band och genom hans utomordentliga kontakter utomlands har många fantastiska spelare passerat revy.

Tracey Brown, Regina Brown, Dianne Foster, Sandra Hodge, Hsu Hsueh-Chu från Taiwan, Eun Jung Lee från Sydkorea, Donna Yaffe, Leteia Hughle och till sist oförglömliga Brenda Hill. Den sist-

nämnda nu avlöst av Ruthie Bolton.

Vid sidan av alla andra. Susanne Rosengren, Mariette Lundström, Eva Areskoug, "Tin-Tin" Hillbom, Åsa Roos, Christine Larsson, Ann-Helene Lindeborg, Karin Bengtsson, Monika Östergren, Ann Wallin och alla andra som deltagit i elitserien. Nu finns bara Susanne Rosengren kvar. Den stora stjärnan från starten. Som tillsammans med Ruthie Bolton skall dra det tyngsta lasset säsongen 1989-90.

I sammanhanget måste naturligtvis tränaren och coachen Paul "Dino" Larssons arbete poängteras. Som dessutom fick förtroendet att först leda damjuniorlandslaget och sedan även seniorlandslaget. "Dino" och Susanne Rosengren var närmast en oslagbar duo i svensk basket.

När det civila arbetet lade hinder i vägen för "Dinos" fortsatta arbete inom AIK-basketen och svensk basket övertog Brenda Haleys man, Dawey, rollen som tränare och coach och fick då Mats Ladebäck som medhjälpare. Och det var ju under den här sista säsongen som guldet låg närmast inom räckhåll. När säsongen 1989-90 startade övertog Ladebäck helt uppgiften och visst låg vägen öppen för en ny intressant säsong.

□ Det är många AIK-are som beträtt högre poster inom den gotländska idrottsrörelsen. Från vänster Alvar Olin (mångårig ordförande i Orienteringsförbundet), Bertil Dahlin (ordförande i Skidförbundet), Lennart "Krullis" Johansson (ordförande i Handbollsförbundet och sedan ord-

förande i Gotlands Idrottsförbund under tioalet år), Sten Rohnström (ordförande i Ishockeyförbundet), Mats-Ola Granlund (ordförande i Handbollsförbundet) och Gunnar Sundström (ordförande i Handbollsförbundet).

(Foto: DAGE ERICSSON, GT).

□ Att vara föreningskassör är sannerligen inte den lättaste uppgiften deklarerar Visby AIK:s klubbdirektör Jan Lindell. (Foto: TOMMY SÖDERLUND, GT).

Visby AIK:s ekonomiska förvaltning

Att vara kassör i Visby AIK har förmodligen aldrig varit någon lätt uppgift. Att finansiera den idrottsliga verksamheten har, då som nu, alltid varit en arbetskrävande uppgift men samtidigt också skapat en fin gemenskap och kamratanda inom föreningen.

På 30- och 40-talet anordnades dans med basaranordningar på Gutavallen i samarbete med IF Gute och Visby IF och senare inleddes också ett samarbete med samma föreningar för att iordningsställa en ishockeybana på Gutavallen där allmänheten fick tillträde mot en entréavgift.

Under 40-talet påbörjades också projekteringen av Murgrönans festplats som för övrigt hade sina glansdagar under 50-talet med dans, artistuppträdande och kvitterkvällar vilka drog stor publik till gagn för föreningarna. Medlemsavgiften i föreningen var ju mycket liten (5 kronor) och till största delen självfinansierades verksamheten.

Som första förening på Gotland startade Visby AIK bingo på föreningshuset Borgen 1964 men den här verksamheten upphörde mycket snabbt eftersom det ekonomiska utfallet var dåligt. I slutet av 60-talet arrangerades också midsommarfester på Västergarns festplats under ett par års tid.

I början av 70-talet ansåg Visby AIK:s styrelse att något radikalt måste göras gällande inkomstkällorna. Framförallt resekostnaderna rasade i höjden och skulle fastlandsdeltagandet, med ökad sportslig framgång, kunna uppfyllas måste även nya inkomstkällor till.

Fastighetsköp

I hård konkurrens, bland andra Julia Hultgren, köptes fastigheten på Adelsgatan 9 för 166 000 kronor och i samband med detta kom första anställningen genom att Jan Lindell blev ansvarig för ekonomin liksom att organisera renoveringsarbetet av fastigheten. Många av medlemmarna var engagerade i detta som helt genomfördes på ideell väg. Intressant här var också att Julia Hultgren ville hyra affärsloka-

len på nedre plan och till påsken 1974 var det klart för inflyttning. Samtidigt påbörjades ett samsamarbete med Julia Hultgren som nu, 15 år senare, fortfarande pågår.

Nästa steg med fastigheten var att göra i ordning övre plan till bingo-lokal och den blev färdig i november 1974. Sammanfattningsvis kan man med facit i hand konstatera att detta fastighetsköp är den bästa affär som Visby AIK gjort och cirka tre miljoner kronor netto under 15 års tid har kunnat tillföras föreningens idrottsliga verksamhet och vid sidan om har det också blivit en betydande värdeökning av fastigheten.

1975 arrenderade Visby AIK Murgrönans festplats och första åren uthyrdes festplatsen till olika arrangörer. 1980 började Visby AIK själva att arrangera egna konserter. Artister som Staffan Scheja, Håkan Hagegård, Ulf Lundell, Gylene Tider, Ebba Grön, Dag Vag, Jonny Thunders, Magnus Ugglå, Carola Häggqvist och gotländskan Susanne Alfvengren har passerat revy i Visby AIK:s arrangemang. Den största succén blev dock Gotlandskonserterna som startade 1983. En

epok gick i graven när Murgrönan revs 1988 där många av föreningens medlemmar, liksom alla andra, betalade och roat sig.

Parallellt med konsertverksamheten på Murgrönan startades också ett samarbete med Axels nöjesfält från Halmstad. Cirka 500 klubbmedlemmar och föräldrar ställer varje år upp en till två veckor ideellt med att sälja biljetter och lotter.

Bidragen låg stilla

Visby AIK:s utveckling tiden 1974—1983 var mycket god även om styrelsen var orolig för att bingointäkterna snarare minskade än ökade. De kommunala bidragen låg stilla trots att den idrottsliga verksamheten ökade på ett kolossalt sätt. Damlaget i basket och herrlaget i fotboll kostade stora pengar och 1983 beslöt styrelsen att köpa Nautilus Gym och i samband med detta bilda VAIK-ringen AB. Bolaget hade bra visioner för framtiden — allt för att trygga den idrottsliga verksamheten i klubben. Tyvärr stannade det vid en vision eftersom gymmet inte blev någon succé. Bolaget fick avyttras under 1986.

I slutet av 70-talet ansåg fotbollssektionen ett fotbollsplanerna inte räckte till för den verksamhet som bedrevs i Visby AIK liksom i de andra Visbyföreningarna. 1981 arrenderade därmed Visby AIK 33 000 kvadratmeter mark till fotbollsplaner under en tid av 50 år. Området låg i Follingbo och klubben fick ett kommunalt lån på 150 000 kronor för iordningsställandet. 1986 togs planerna i bruk och skall sedermera kompletteras med omklädningsrum, duschar med mera. Platsen är mycket lämplig för lägerverksamhet, kurser och fotbollsturneringar. I framtiden räknar man med ett bra ekonomiskt tillskott genom detta.

Liksom idrottsverksamheten har Visby AIK:s ekonomi varit upp och ned men det är trots allt idrottsfolk som handhar föreningens pengar och dessa människor har envisheten att alltid komma tillbaka.

AIK:s alla ordföranden

1929-1931	Bertil Enström
1932	Torsten Danielsson
1933-1940	Hilding Nygren
1941	Bertil Björck
1942-1943	Nils Torndahl
1944-1946	Inge Claesson
1947-1952	Alvar Olin
1953-1954	Rune Qviström
1955-1956	Bertil Samuelsson
1957	Rune Qviström
1958	Berth Lindlöf
1959-1962	Lennart Johansson
1963-1966	Allan Pettersson
1966-1970	Lennart Johansson
1971-1973	Mats-Ola Granlund
1974-1979	Harry Carlsson
1980-	Gunnar Sundström

Utmärkelser och priser för AIK-are

Gotlands Tidningars guldmedalj (för främsta idrottsprestation)

1944: Robert Ahrling, orientering.
1948: Gösta Löfqvist, orientering.
1955: Einar Dahlin, orientering.

GA-BOLLEN

1965: Göran Mattsson
1966: Rune Nilsson
1968: Lars Lindström
1971: Thomas Engström
1974: Kjell-Å Jarlheden
1978: Claes Gäfvert
1979: Allan Eriksson
1981: Agne Engström
1985: Roger Mirchandani

OK-PRiset

(Planens Gentleman)

1968: Göran Mattson
1969: Gösta Svensson
1971: Thomas Engström
1974: Rune Nilsson
1978: Ronnie Larsson
1981: Agne Engström
1982: Thomas Wickman
1983: Roger Mirchandani

ORIENTERING

GT:s Mästartröja

1946: Ede Magnusson
1948: Gösta Löfqvist
1955: Einar Dahlin

Damer

1958: Sylvia Johansson
1961: Vera Sollerman
1962: Vera Sollerman

GT:s Kvartalsjunior

1982 (4:e kvartalet): Eva Areskoug
1983 (4:e kvart): Mariette Lundström
1984 (4:e kvart): Ann-Catrine Hillbom
1985 (1:a kvart): Johan Wahlström
1986 (2:a kvart): Magnus Nilsson
1989 (1:a kvart): Elisabeth Tungström

Föreningen Gutnalias Vpr

(årets ungdomsledare)

1984: Paul "Dino" Larsson

Sparbanken Alfas stipendium

(årets idrottsförening)

1979, 1981 och 1985

Gösta Hörblings stipendium

1978: Björn Pettersson

1979: Roger Mirchandani

Golfklubbens stipendium

1983: Mariette Lundström

1985: Susanne Rosengren

□ Bertil "Smulsen" Samuelsson — Mister Ishockey — var mångårig ordförande i ishockeyförbundet och kämpade hårt för att få en konstfrusen bana på Gotland.

Text och redigering:
Age Franking

Det är fotboll i Hemse mellan hemmalaget och AIK. Det gick väldigt dåligt för AIK som bland annat fått Bengt "Hamma" Hammarström justerad och tvingats lämna planen. "Plåtarn" Eriksson har inte uppmärksammat detta utan höjde sitt vanliga stridsrop:

— Spela på "Hamma".

Lasse "Lera" Larsson fick tag i bollen och klippte till direkt så att bollen hamnade vid omklädningskåken.

— Hur f-n spelar du, skrek "Plåtarn".

— Jag spelar på "Hamma", skrek Lasse "Lera" tillbaka.

"Hamma" befann sig nämligen i kåken efter sin skada.

Från vänster i främre raden Mats Ahlberg, Åke Jolby, Nisse "Big" Karlsson, Ede Magnusson, Karl-Albert "Klabben" Söderström, Arne Sandin, Tore Rydman, Gösta Pettersson, K-A "Klacken" Jonsson och Bertil Dahlin. Med i laget var också Ville Waldener, Erland Nilsson, Yngve Ronqvist och Sven Wennell.

□ Visby AIK:s lag i Svenska Dagbladets 25-mannastafett 1946. Från vänster i bakre raden Glyn Persson, Rune Johansson, Ernst Grefjöberg, Sten "Laujaken" Jakobsson, Erik "Silvis" Johansson, Tore Johansson, Erik "Stören" Lindfors, Evert "Bagarn" Olofsson, Einar Dahlin, Bertil "Rökarn" Stenberg, P-O Aronsson, lagledaren Fritz Westerberg.

□ *Visby AIK:s lag i Svenska Dagbladets 25-mannastafett 1946. Från vänster i bakre raden Glyn Persson, Rune Johansson, Ernst Grefberg, Sten "Laujaken" Jakobsson, Erik "Silvis" Johansson, Tore Johansson, Erik "Storen" Lindfors, Evert "Bagarn" Olofsson, Einar Dahlin, Bertil "Rökarn" Stenberg, P-O Aronsson, lagledaren Fritz Westerberg.*

Från vänster i främre raden Mats Ahlberg, Åke Jolby, Nisse "Big" Karlsson, Ede Magnusson, Karl-Albert "Klabben" Söderström, Arne Sandin, Tore Rydman, Gösta Pettersson, K-A "Klacken" Jonsson och Bertil Dahlin. Med i laget var också Ville Waldener, Erland Nilsson, Yngve Ronqvist och Sven Wemnell.

Visby AIK:s samtliga basketimporter

Tracey Brown

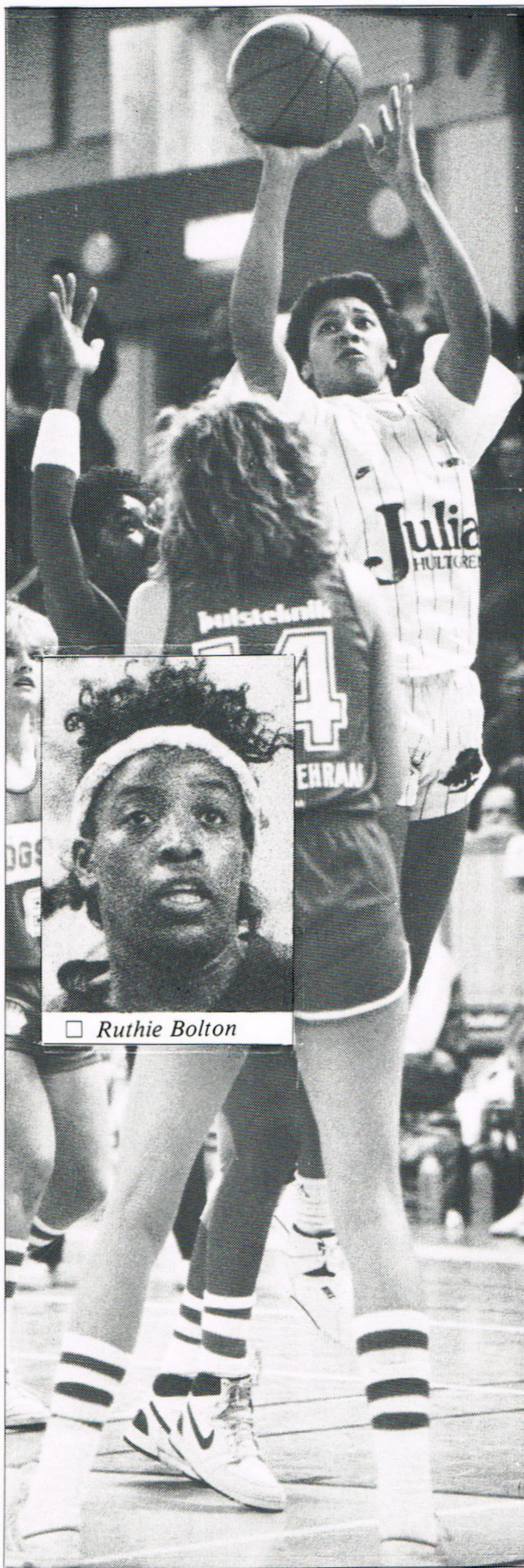
Regina Brown

Dianne Foster

Sandra Hodge

Ruthie Bolton

Oförglömliga Brenda Haley. Den främsta basketimporten.

Donna Yaffe

Hsu Hsueh-Chu

Eun Jung Lee

Leteia Hughley